ԺԲ· ՏԱՐԻ 3342 | (Ն· Տ·) 17 ԱՊՐԻԼ 1895 | 5 ԱՊՐԻԼ 1895 | 22 ՇԷՎՎԱԼ 1312 | ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ

20 ՓԱՐԱ.

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ ԻՑԷ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Ղալաթիա, Կ. Պոլիս

درعليه‌ده غلطه‌ده آره‌ولك غزته‌سى اداره‌سنه

Direction du journal AREVELK
Galata, CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
Քաղաքական եւ Ազգային

20 ՓԱՐԱ.

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար	Տարեկան կանխիկ արժէք		150
» »	Վեցամսեայ	» »	75
» »	Եռամսեայ	» »	40
Օտար երկիրներ	Տարեկան	Փրանք	56
» »	Վեցամսեայ	»	28
Ընտիր թուղթի վրայ մասնաւոր տպագր.	Տարեկան	Օսմ. Ոսկի	2
Գաւառաց բաժանորդաց		Ղրուշ	50

Խմբագրութեան ուղղուած նամակ կամ այլ գրութիւն ետ չի տրուիր։

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

ԵՐՈՒՍԱՂԷՄ

Երբ այստեղ կատարուին Զատկական տօնի արարողութիւններէն ետք, անոնց բնական հետեւանքը եղող աշխարհիկ պարտականութիւնները, շնորհաւորութիւններ, այցելութիւններ, արձակուրդներ, ու ամեն մարդ իր գործին գլուխը կ'անցնի, անդին՝ Նուիրական քաղաքին մէջ, ուխտաւորները մարմնապէս պարտասած, բայց հոգեւորապէս սփոփուած, կը պատրաստուին իրենց տեղերը վերադառնալու։ Ամենէն փութկոտները դեռ շաբաթ մըն ալ կը մնան, մինչեւ Նոր կիրակի. ուրիշներ, որոնց ժամանակը կը ներէ, կ'երկարեն իրենց բնակութիւնը վանքին հիւրընկալ խցիկներուն մէջ։ Ուշ կամ կանուխ հարկ է սակայն հրաժեշտ տալ այն բոլոր ուխտատեղիներուն որոնք իրենց ներշնչած հաւատքին միացնելով պատմական անցեալի մը բոլոր պատկառանքը, այնպիսի վեհութիւն մը կը կրեն զոր դժուար է գտնել ուրիշ տեղ. հոն՝ բնութիւնն ալ իրեն առանձնայատուկ հրապոյրն ունի, բոլորովին տարբեր՝ արգաւանդ հողի մը և ստուերախիտ պուրակներու ազդած հրապոյրէն. անբերրի, խոպան, անհարթ երկիր մը. ուր այնքա՛ն դժուար է դալարագեղ մարգագետին մը գտնել որքան վճիտ առուակի մը կարկաջը լսել. ուր ջուրերը ցամքած են ու լեռները ժայռուտ, ուր հովին մէջ տաք շունչ մը կայ ու երկինքէն կապոյտին խառնուած է մառախլապատ բան մը. և այս ամենը, որոնք անշքան քաղաքի մը մէջ օտարականը խրաչեցունելու միայն պիտի ծառայէին, Սիօնի բարձունքին կամ Ձիթենեաց լերան վրայ, Գեթսեմանիի հովտին կամ Բեթանիա գիւղին մէջ՝ ձգողականութիւն մը կը դառնան, շարք մը աններդաշնակութիւններու որոնք իրենց ամբողջութեանը մէջ ներդաշնակութիւն մը կը կազմեն. տեղ մը՝ բազմազգի ու երկիւղած ուխտաւորներու ժխորը կը խլացունէ զքեզ, և ուրիշ տեղ մը՝ քարուքանդ ու մենաւոր փշատակարանի մը ամայութիւնը սարսուռ կազդէ. և այդ երկու տպաւորութիւններէն կազդուիս հաւասարապէս. աւելի կ'ամփոփուիս քան կ'աղօթես, և աւելի կը զգաս քան կը դիտես. հասած ես այն կամարին տակ զոր տեսնել կը ըղձայիր, ու դեռ հեռանկար մը կ'երեւայ այն քեզի. տարտամ, անորոշ ուրուագիծ մը կը լթուի ինչ որ յստակ կը կանգնի շուրջդ. մթնոլորտ մը ախրաշունչ որ իր լաղծութեանը մէջ կը սուզէ զքեզ, ուր չես կրնար զանազանել տգեղը գեղեցիկէն, բնականը արհեստականէն, բայց ուրկէ կապուած կը մնաս, ժամերո՛վ, օրերո՛վ, մինչեւ որ անցնի առաջին տպաւորութիւնդ։ Ու տարիներ ետքը, շատ հեռու քաղաքի մը և շատ տարբեր միջավայրի մը մէջ, օր մը յանկարծ նորէն կը զգաս նոյն տպաւորութիւնը, այնպէս կենդանի ու այնպէս ազդեցիկ՝ իբր թէ հոն վերադարձած ըլլայիր, կեանքի այս կամ այն պատահարին առջեւ, տրտմութեան կամ յուսախաբութեան վայրկենի մը մէջ։ Ինչէ՞ն է այս ձգողութիւնը. միթէ շուրջդ չունի՞ս աղօթատեղիներ, եթէ հաւատքիդ փարելու պէտքը կը զգաս. կամ չե՞ս կրնար քաշուիլ մօտիկ տեղ մը, եթէ մթնոլորտ փոխելու հաճոյքը կուզես վայելել. խորհրդածութիւնը ի զուր է այս պարագային մէջ. Երուսաղէմի հրապոյրը չի բացատրուիր ու կարօտը կը մնայ ներքինդ. ժողովրդական բարեպաշտութիւնը աւանդ ձգած է սա խօսքը «Երուսաղէմ դացողը՝ եօթն անգամ կը կատարէ այդ ուխտագնացութիւնը»։ Մինչեւ մեր օրերուն մէջ կը տեսնենք այս աւանդութեան հետեւողներ, թէեւ շատ քիչ։ Բայց գո՛նէ մէկ անգամ։ Ա՞յն ալ հազուագիւտ պիտի դառնայ արդեօք։

* *

Զատկի քառասնքին ուխտաւորները խումբ խումբ կը մեկնին. դեռ չիմացանք թէ այս տարի քանի՛ հատ է անոնց թիւը. հազարէն քիչ աւելի կ'ըլլայ սովորաբար. այս թիւը այն ատեն մանաւանդ զգալի կ'ըլլայ երբ սակաւութիւնը երբ կը կարդանք կամ կը լսենք թէ, Ռուսիոյ խորերէն կամ Ֆրանսայի հեռաւոր անկիւններէն՝ ուխտաւորի կարաւաններ ճամբայ ելեր են, այր, կին, տղայ, Երուսաղէմ երթալու. իւրաքանչիւր կարաւանը քանի մը հարիւր հոգիէ կը բաղկանայ, ամեն դասակարգի անձերէ, հարուստ, աղքատ, գրագէտ, արուեստագէտ, կոմսուհի, գործաւորուհի. ջերմեռանդութիւնը ու Քրիստոսի այցելած վայրերը տեսնելու իղձը՝ միեւնոյն գիծը կուտայ ամենուն ալ, որոնք ճամբայ կ'ելլեն այս մեծ ուղեւորութեան համար. ամբողջ բանաստեղծութիւն մը կայ այս ուխտագնացութիւններուն մէջ, թէ՛ անոնց որոնք ջերմեռանդաբար կը ճանբորդեն և թէ՛ անոնց որոնք իբրեւ առդիւդ կամ հնասէր. Երուսաղէմի պարիսպներէն ներս, ամենուն ալ տպաւորութիւնը նոյնը կը դառնայ գրեթէ. օտարները, ռուսեր ու Ֆրանսացիներ, հանդիսաւորութիւն մը տալ կուզեն իրենց աղօթքին՝ խմբովին երգելով, ամեն անգամ՝ որ սրբավայր մը կը մտնեն, ու այդ օրհներգութեանց խառնելով իրենց բոլոր հոգեկան զգացումները։ Նոյն սրբավայրերուն մէջ, ուրիշներ, մեր ուխտաւորները օրինակի համար, լուռ ու անխօս կը մնան, շատանալով եկեղեցականներու երգեցողութեանց ունկնդրութեամբ ու մռմունջներու ձեւ մը միայն տալով իրենց աղօթքին։ Բարեպաշտութիւնը ու բանաստեղծութիւնը կրնան այլապէս ըմբռնուիլ տարբեր ժողովուրդներէ. և նոյն սփոփանքը զոր կը գտնէ ուխտաւորներու այս խումբը՝ իր միանուագ օրհներգներով տաճարի մը կամարները թնդացնելով, կը գտնէ այն միւսն ալ, ծնրադիր ու անշշուկ, իր երկրպագութեանը մէջ։ Բայց, ինչ որ մեզի համար ուշադրութիւն պէտք է գրաւէ, մեր ուխտաւորներուն համեմատաբար սակաւութիւնն է, բան մը որ աւելի զգալի կը դառնայ՝ երբ աչքի առջեւ բերենք հայ կղերին բռնած պատկառելի դիրքը Երուսաղէմի մէջ. անոնց բոլոր անձնուրացութիւնը, բոլոր հոգածութիւնը, բոլոր հսկողութիւնը այն ատեն միայն թեթեւ ու դիւրատար կը դառնայ, ու քաջալերիչ՝ նոր պատրաստուող միաբաններուն համար, երբ ինքզինքնին շրջապատուած տեսնեն, տարուան երկու մեծ տօներուն, գոնէ այնքան հայ ուխտաւորներով որքան կը գտնեն իրենցմէ սակաւաթիւ եղող օտար միաբանութիւնք։ Մեր հարուստները, տարէց թէ երիտասարդ, որոնք քանի մը տարին անգամ մը զբօսական պտոյտ մը կատարեն Եւրոպա, եթէ ինքզինքնին բաւական բարեպաշտ չեն զգար՝ Ցոպպէի ծովէն դիմագրաւելու չափ, գոնէ հետաքրքրութի՞ւն ալ չունի՞ն երթալ տեսնելու այդ պատմական մեծ քաղաքը զոր գերմանացի կամ անգլիացի զբօսաշրջիկը չի մոռնար իր ուղեգծին մէջ նշանակելու։ Մերինները,—թո՛ղ ըլլան զբօսաշրջիկ եթէ ուխտաւոր բառը շատ հինցած կը գտնեն,—անոնց վրայ առաւելութիւն մըն ալ կը վայելեն. Թուքի առաջնորդներուն կամ կէս-եւրոպական օթէլներուն տեղ՝ իրենց առջեւ գտնելով ազգակից միաբանութիւն մը, սիրալիր և հիւրամեծար, ու հոյակապ վանք մը որ իրենց տունն է։

Զատկի առթիւ, Երուսաղէմի նուիրուած քանի մը տողեր, անզգալաբար յանգեցան մտածման մը որ հրաւէրի մը գաղափարը պիտի տայ. ու արդէն իսկ կը մտածեմ թէ լաւագո՞յն չէ՞ր ըլլար խօսք տալ այս եզրակացութեններէն։ Ուխտագնացութիւնը հրաւէրի պէտք չունի, ո՛չ ալ մեր զբօսաշրջիկները,—եթէ բառին բուն նշանակութեամբ ունինք զբօսաշրջիկներ,—ուղեցոյցի։ Ճաշակի ու զգայման վերաբերող հարց մըն է, թէ Բարիզի միւզէները կամ Լէմանի լիճը տեսնելու աշխարհիկ հաճոյքին կրնա՞յ հաւասարիլ, անգամ մըն ալ Բեթղեհեմի մսուրը կամ Ցարութեան տաճարին գերեզմանը այցելելու հոգեկան հաճոյքը. այդ ճաշակը ու այդ զգացումը մեր մէջ ամենէն աւելի կը գտնուի միջակ դասակարգին, գաւառացիին կամ գիւղացիին քով, և մինչեւ իսկ աղքատներուն, որոնց համար աղէկ կ'ըլլայ ատեն ատեն կենդանացունել այդ սրբավայրերուն յիշատակը, ա՛յնքան նոր ու օտար վայրերու նկարագրութիւններուն քով որոնք կը գրաւեն հարուստներուն ուշը։

Տ. Ա.

ԾԵՐՈՒՆԻ ԱԿԱԴԵՄԱԿԱՆՆԵՐԸ

Գամիլ Տուսէի մահուան առթիւ, կը յիշուին Ֆրանսական Ակադեմիի ամենէն տարէց անդամները. Լըկուվէ՝ 88 տարեկան, Ժիւլ Սիմոն՝ 84, Պարթէլըմի Սէնդ-Իլէռ՝ 90 և Արսէն Հուսէ՝ 81։ Այս նշանաւոր անձնաւորութիւններ ամենքն ալ երիտասարդական հիանալի կորովով մը կ'աշխատին ու կը գրեն իրենց ծեր հասակին մէջ։

ՈՒՂԵՒՈՐՈՒԹԻՒՆ Ի ՔԱՄՊՈՃ

Անցեալ օր հրատարակեցինք Շապան Դերկոմին չահեկան ուղեգրութիւնն ի Քամպոճ։ Անոր միւս մասէն կը քաղենք հետեւեալը.

Օրերն իրարու կը յաջորդէին յուսահատեցուցիչ միօրինակութեամբ։ Անտառի գօտիին մէջն ենք միշտ։ Ծառերը փոքր են ու ցանցառ։ աչքը կռճղեր ու երկարատերեւ խոտ մը կը տեսնէ որ շատ անգամ երկու մեթրի կը հասնի. բնաւ մացառ, բնաւ թաւուտ. հեռուէ հեռու ճախճախուտ բացատներ։ Հողն անբեր ըլլալով, բնակարան չկայ. գազան մը իսկ չը տեսանք հոն։ Հազիւ երբեմն կը լսուի մենաւոր անտես թռչունի մը աւաշը։ Բացարձակ մենութիւնն է, յուսահատիչ տխրութեամբ որ կը ճնշէ մեր վրայ և քով քովի կը քալեցնէ մեզ անխօսուն։

Մեր վերջին օրն է լոյս անտառին մէջ. Քաոսու երկիրը պիտի մտնենք և այն իրիկունը Պան-Բաթա պիտի պառկինք. ալ բացօթեայ չպիտի մնանք և երկու օրէն Պոքամ պիտի հասնինք, որ կեդրոնատեղին է ոսկեխոյզներուն։

Պան—Բաթա, ինչպէս մեծագոյն մասն Քասի գիւղերուն, քառակուսի շինուած է։ Մեծ հրապարակի մը մէջտեղ կը կանգնի ընդարձակ սրահ մը՝ յոյժ բարձր տանիքով։ Հոն կը մնեն նախնական երնաբաններու միջոցաւ որք շինուած են ծառի կիսահակ կոճղէ։ Հրապարակին շուրջը, խրճիթները կը ձեւացնեն կանոնաւոր ուղղանկիւն մը։ Քանի մը գեղերու մէջ խրճիթները փետէն հինգ, վեց և նոյն իսկ ութը մեթր վեր շինուած են, որոց արտաքսումները շատ վտառաղջ են անձրեւներու եղանակին։ Ամբողջը շրջապատուած է խուշոր ծառերու կոտորներով որք աւելի ընտանի կենդանիները փակելու կը ծառայեն քան գազաններու յարձակումներէն պաշտպանուելու։

Քասերու մշակութեան եղանակը շատ նախնական է։ Երբ մշակելու տեղն ընտրած են, կը կտրեն ծառերը՝ կրակի տալով. փոքր անտառն այրած է և մնացորդ գետնին վրայ տարածուած. խուշոր ծառերը, գետնէն մինչեւ մէկ երկու մեթր կտրուած, կը թողուին հոն փտելու։ Ազատ ձգուած միջոցին մէջ բաւական մեծ ծակեր կը բանան որոց մէջ եգիպտացորենի քանի մը հատիկներ կը նետեն. բրինձը կը տնկուի եգիպտացորենին մէջտեղը։ Իւրաքանչիւր մշակավայրի մէջ մթերանոց մը կայ ուր կը դիզուին մեծ կողովներ՝ հունձքն ընդունելու համար։ Արտին կարեւորութեան համեմատ, մէկ երկու ընտանիք կը մնան հոն պահպանելու, և գետինը կը շրջապատուի ծառի խուշոր կոճղերէ պատնէշով մը որ տեսակ մը պաշտպանութիւն է ընդդէմ կենդանեաց։

Քասերը որոշ կրօնք մը չունին, այլ շատ մը սնապաշտական հաւատքներ։ Ոգիներ կը պաշտեն, գլխաւորապէս լեռան, անտառի, գետակի ոգիներ։ Իրենց պաշտամունքն է գազաններու ողջակէզ զորս կը մորթեն ու յետոյ կը լափեն՝ թմբուկով, երգերով, պարերով և բրինձի գինիով։

Ախորժելի անակնկալ մը կը սպասէր մեզ. մեր ծառան երկու ձի գողցած էր։ Երեք հոգի էինք, բայց Վուաթէլ այնքան թեթեւ էր որ մենք զամբիկը յարմար դատեցինք անոր համար։

Ինչ որ է, մեծ գոհունակութեամբ ընդունեցինք մեր հեծանելիները, վասն զի անհնար պիտի ըլլար մեզ մեր խեղճ ոտքերով անցնիլ մնացած ութսուն քիլոմեթր տեղը, վայրենիներու ետեւէ, որք ժամը հինգ վեց քիլոմեթր կառաջանան՝ բեռնաւորուած։ Անտառին մէջ ճամբայ չգտնուելով պարտաւոր էինք թողուլ մեր սայլերը և բեռնակիրներ առնել անոնց տեղ։

Մեր բեռները բաժնուեցան 60 քիլոմեթրնոց ծրարներու, բաղեղներով կապուեցան, այնպէս որ երկու մարդեր կարենան տանիլ պամպուկով մը։

Շատ դժուարութիւն քաշեցինք բեռնակիրներ հաւաքելու համար, վասն զի ոչ ոք կ'ուզէր տօնախմբութեան պահուն հեռանալ գեղէն։ Վերջապէս, ծխախոտ բաժնելով՝ յաջողեցանք պէտք եղած թուով բեռնակիր գտնել, և առտուն կանուխ ճամբայ ելանք։

Մեծ գոհունակութիւն կը զգայինք ձիեր ունենալնուս, բայց փոխադրութեան այս եղանակն ալ յոգնութենէ զերծ չէր։ Առանց ասպանդակներու ճամբորդելը մեծ յոգնութիւն պատճառելէ զատ աղբերուն, մեր ձիերուն նիհար ողնայարը, հակառակ ծածկոցին, շատ հաստ անկիւն մը կը ձեւացունէր, որուն ցաւալի ազդեցութիւնը շատ շանցած զգացինք։ Եւ սակայն կը սքանչանայինք մեր քաջ պզտիկ ձիերուն նշանաւոր ճարտարութեանը վրայ, որք սեպ զառիվերներէն կ'ելլային ու կիջնային և ծանծաղուտներէն, թաւալող քարերէն կ'անցնէին. առանց վարանելու և առանց սխալ քայլ մը առնելու։

Արահետը երկու քայլն անգամ մը գոցուած է ծառի ահագին կոճղէ մը, շատ անգամ երկու հատը մէկտեղ. բայց ասիկա չի վախցուներ պզտիկ կորովի ձին, ձգելու է որ ուզածին պէս երթայ, շատ շատ լեզուի շաչիւնով մը քաջալերելու է։

Արգելքին կը մօտենայ և կը քննէ զայն. եթէ կարենայ անցնիլ՝ առանց փորը դպցնելու, չորս ոտքերն իրարու ետեւէ կ'անցունէ, ապա թէ ոչ կը ցատքէ։ Ցոյժ բարձր կամ դժուարին արգելքներու առջեւ՝ վեր կը մագլցի, գագաթը կ'ելլայ ոտքերն այծերու ձեւով հաւաքած, և միւս կողմէն վար կ'իջնայ կամ ցատքելով կամ նախ առջեւի ոտքերը առնելով։

Իրարու մօտ բազմաթիւ գեղերէ կանցնինք. Պան-Լապան, Պան-Բանիօն, Պան-Լաի, Պան-Դամազ, բայց անոնց ամեն մէկին մէջ, հակառակ մեր հսկողութեանը, անհետ կ'ըլլան մեր բեռնակիրները։ Ի հարկին անոնց տեղ գեղացիներ կը գտնենք, բայց այդ ժամուն ամեն մարդ կ'աշխատի և ամեն մէկ գաղարին կը ստիպուինք թողուլ մեր բեռներուն մէկ մասը։

Ժամը տասնըմէկին կը հասնինք մեծ գեղ մը, Պան-Ուայլ։ Մեր բեռնակիրները անմիջապէս կը սկսին քակել բեռները և կը պատրաստուին գեղ մտնել մասնակցելու համար խնճոյքին և խրախճանութեանց։ Բայց Ուէլ ընկերս վրայ հասնելով կը կեցունէ զանոնք։ Մեր առաջնորդները կը խաբեն մեզ, Պան-Ուայլ չենք գտնուեր, զոր ինք աղէկ կը ճանչնայ և ուր ժամն երկուքին միայն կրնանք հասնիլ. աւելի մօտ գեղ մը տարած են մեզ, աւելի շուտ դառնալու համար իրենց գեղը։ Անվերջ խօսակցութիւններէ ու բացատրութիւններէ յետոյ, կը հասկնանք թէ Պան-Բիդ հասած ենք և թէ շատ մը քիլոմեթրներ շրջած ենք ի զուր։ Բայց օր մը պիտի կորսնցունէինք հոն մնալով, ուստի որոշեցինք ճամբայ ելլել հակառակ մեր բեռնակիրներուն հակառակութեանցը, որոց մէկ մասն ալ դադրէն օգտուելով կծիկը դրած էր։

Արեւէն ու կողմնացոյցէն առաջնորդուած՝ ձախակողմի արահետը կը բռնենք, բայց երկու երեք քիլոմեթր անդին կը կենանք փոքր հոսանքի մը անցքէն, վասն զի եզերքները շատ ցից են։ Բեռնակիրները կրնան անցնիլ, բայց Ուէլ, ձիուն վրայ չկրցաւ անցնիլ։

Ուստի չի կրցանք հետեւիլ խումբին և մոլորեցանք։ Շատ ժամանակ պիտի կորսնցունէինք ետ դառնալով, ուղղութիւննիս աղէկ է և արահետը կը շարունակուի միւս կողմը. ուստի լաւագոյն է ծանծաղ տեղ մը գտնել։

Գետին կ'իջնանք և կացին ու դանակ ի ձեռին կը մտնենք թաւուտին մէջ։ Անլուր դժուարութիւններով կը խուզարկենք հոսանքին եզերքները։ Գրեթէ երկու հարիւր մեթր հեռուն կը հասնինք տեղ մը ուր սեպեզրները՝ երկու կողմէն՝ աւելի ցած են. ոսկր ջախջախող ճամբայ մըն է այդ, բայց այդ վիճակին մէջ նախընտրելի է։

Էջքը կը սկսի չգիտենք ինչպէս, բայց ողջ առողջ ջուրին մէջ կը գտնուինք։ Ձիերն ինքնիրեննուն ձգած էինք. մէկը կը գլորի, բայց անմիջապէս կը կենայ. մինչեւ հիմակ ամեն բան աղէկ։ Կ'անցնինք հոսանքին մէջէն որ շատ խորունկ չէ, բայց անդիի եզրը մեզ կը սպասէ ամենէն մեծ դժուարութիւնը։ Հողը տղմուտ է և անձրեւն այնքան լպրծուն ըրած է զայն որ վերելքը գրեթէ անհնար է։

Ցաջորդ օրը, ժամը իննին ճաշելէ յետոյ, ճամբայ ելանք, բեռներնիս մեր մարդոցը ձեռքը թողուցինք, որք փիղ մը գտած ըլլալով, շատ բեռնակիրի պէտք չունէինք։ Արդ երեքնիս ճամբայ ինկանք առաջնորդի մը ընկերակցութեամբ։

Կէս օրին Պան-Քամթիօք հասանք և երկու ժամ ետքը Պոքամի լեռան ստորոտը։

Վերջապէս ժամը հինգին Պոքամ կը հասնէինք, տասներկու օրուան տաժանելի ճամբորդութենէ ետք։

ԵԼԵԿՏՐԱԿԱՆ լուսով ձկնորսութիւնը զոր գտաւ հանճարեղն Էտիսըն, կատարելապէս ի գործ կը դրուի Ամերիկայի մէջ։ Լուսակիր կանթեղներ, ապակեայ գունդի մը մէջ ամփոփուած, և հաղորդիչ թելերու հետ միացած, կը մխրճուին ջուրին մէջ և չորս կողմերնին կ'անդրադարձունեն շլացուցիչ լոյս մը, որուն փայլը ամենեւին չի նուազիր զինքը շրջապատող ջուրի զանգուածէն։ Ցայտնի է որ լոյսը, մանաւանդ գիշեր ատեն, տարօրինակ ու խորհրդաւոր ազդեցութիւն մը ունի անասուններուն վրայ. ուստի եւ շատ մը գիշերային որսորդութիւններ այս ձգողական սկզբունքին վրայ հաստատուած են։ Նոյն տեսութեամբ, Էտիսըն հնարեց գլանաձեւ լուսակիր կանթեղ մը երկու կիսագունդերով վերջացած, զոր կարելի է իջեցնել ջուրի մէջ, նոյն իսկ 225 մեթր խորութեամբ՝ առանց բնաւ կորսնցնելու իր փայլը։ Ձկները, թիթեռնիկներու եւ մժեղներու նման լոյսէն հրապուրուած, կը ժողվուին կանթեղին շուրջը։ Ձգելով ուռկան մը այն տեսակ տեսակ և զանազան մեծութեամբ ձկանց չորս կողմը, որսը այն աստիճան առատ կ'ըլլայ որ քիչ ատենէն՝ տեղւոյն ձկները ամբողջովին սպառին, եթէ ելեկտրական ձկնորսութիւնը յաճախ ի գործ դրուին, ինչ որ անտարակոյս շատ ուրախալի չպիտի ըլլայ Ամերիկայի գետերուն և լիճերուն եզերաց բնակիչներուն համար։

ԹԵՐԹՕՆ «ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի (1)

ԷԺԷՆ ՄՕՐԷ

ՏԱՌԱՊԱԾ ԱՂՋԻԿԸ

ՄԱՍՆ ԱՌԱՋԻՆ

ԱՇԽԱՐՀԻ ՄԷՋ ՄԻԱՅՆԱԿ

Ա.

ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ ԴԱՏԱԽԱԶԸ

Առտուն Փարիզէն ճամբայ ելլելով ինը երեսուն անցած կառախումբով, մանկամարդ աղջիկը Ռուէն հասած էր քանի մը ժամէ ի վեր, ու կը քալէր առջեւն ելած ճամբէն, առանց գիտնալու թէ ուր կ'երթար և չհամարձակելով իր ճամբան հարցունել։

Սակայն իր վարանոտ քալուածքէն ու այլայլած դիմագծերէն կը գուշակուէր այն երկիւղը որով կը յառաջանար Պըըթանիի նախկին մայրաքաղաքին սեւ ու մանուածապատ փողոցներէն, և կը զգար գիշերուան մերձեցումը։

Վերջապէս կանգ առաւ ի Քուա տը Միսիօն, Իլ-է-Ռանսի ջրանցքին մօտ, վարանելով որ Սէ՞նդ-Իվի քարափին մօտենալու էր թէ Նըմուրի քարափին։

Ծեր պարոն մը կ'անցնէր, գլխարկը ձեռքը բռնած և ճակտին քրտինքը սրբելով, վասնզի յուլիս ամսուն մէջտեղն էր ու տաքը հրատոչոր. կամաց մը հարցուց անոր.

—Ո՞ւր կը բնակի Պ. Քրնէլ տը լա Թիպօտիէռ...

Ծերուկ պարոնը, շարունակելով քըրտինքը սրբել, վեր առաւ գլուխը.

—Հանրապետութեան նոր դատախա՞զը։

—Այո, Հանրապետութեան դատախազը։

—Աստուա՛ծ իմ, օ՛րիորդ, բացականչեց ծերուկ պարոնը. դուք տաք չէ՞ք, օրիորդ։ Վասնզի դուք ինծի պէս մարմնեղ չէք։ Կը տեսնէ՞ք որ իմ տարիքս մարդը... Բայց Հանրապետութեան դատախա՞զն հարցուցիք։

—Այո, պարոն։ Կը կարծէ՞ք որ այս ժամուս կարենամ զինքը տեսնել։

—Կարելի է. բայց իր ապարանքին հակառակ կողմը կ'երթաք։

—Հասցէն չեմ գիտեր։

—Վիզիթասիօն փողոց,—Սէնդ-Ան հրապարակին ու Սէնդ-Միլանի փողոցին մօտ։

—Ռուէնին փողոցները չեմ գիտեր։

—Օ՛հ, շատ դժուար չէ. ձախ դառնալով Փողերանոցին փողոցը պիտի հասնիք. այն ատեն ետեւ պիտի ձգէք Լիսի հրապարակը, և Շան-Ժաքէ փողոցն ուղղակի հոն պիտի տանի ձեզ։

—Շնորհակալ եմ, պարոն։

Թերեւս այնքան դիւրին չէր, բայց մանկամարդ աղջիկը, իր սրամտութեան վրայ վստահ, շնորհակալ ըլլալով ծեր պարոնին, անմիջապէս ճամբայ ելաւ։

—Ա՛հ, ներեցէք, ըսաւ սա ետ կանչելով աղջիկը, եթէ երբէք նորէն ձեզ հանդիպելու հաճոյքն ունենամ, ըսէք ինծի թէ վարն աւելի՞ զով է քան այս անիծած քարափին վրայ։

Փոքր աղջիկը իբրեւ քաղաքավարութիւն՝ ժպտեցաւ, վասնզի բնաւ կատակի սիրտ չունէր, ու աշխուժով հեռացաւ։

Արդարեւ փոքր աղջիկ մըն էր, հազիւ տասնըեօթ տարու, և այնքան գեղեցիկ որ իրեն տեղեկութիւն տուող ծեր պարոնը, անշուշտ սրտես քաղքենի մը, մինչեւ անհետ ըլլալը աչքով անոր հետեւած էր։

Խեղճութեան մօտեցող պարզութեամբ մը հագուած, սեւ երեւոյթ մը ունէր՝ իր ողորմելի զգեստն այնքան սքանչելի կը վայլէր իրեն։ Կին մը, ոտքէն մինչեւ գլուխը քննելով զայն, երկու վայրկենի մէջ պիտի կրնար հասկնալ անոր արդուզարդը և յստակօրէն տեսնել անոր քսակին խորը. բայց կարգ մը մարդեր պիտի խաբուէին և պիտի ամբաստանէին զինքն իբրեւ պչրուհի, ա՛յնքան հրապուրիչ էր։

Շուտով գտաւ Վիզիթասիօն փողոցը և Հանրապետութեան դատախազին ապարանքը։

Տասնըմէկերորդ դարու մենաստանէ մը կախում ունեցող աբբայարան մըն էր. 1720ին, բուռն հրդեհ մը փճացուցած էր զայն ու ամբողջական հին քաղաքին մեծագոյն մասն աւերակ դարձուցած։ Մնաց որ այս ապարանք մասնաւոր բան մը չունէր բաց ի իր կրանիթէ մթագոյն պատերէն, երկաթէ պատշգամներէն, ներսի կողմը, իր մեծ ու ընդարձակ սանդուխներէն ու հոյակերտ դահէն։

Մանկամարդ աղջիկը, շէնքին խիստ երեւոյթէն երկչոտած, պահ մը վարանեցաւ՝ այդ դրան սեմէն անցնելէ առաջ։ Վերջապէս անցաւ, և առաջին յարկը ըլըրկուեցաւ։ Հոն տեսակ մը նախասենեակ մտցուցին ուր լոյսն հազիւ կը թափանցէր։

—Ո՞ւր է Պ. Քրնէլ տը լա Թիպօտիէռ։

—Երեքշաբթի մարդ չընդունիր, պատասխանեց սպասաւորը։

—Բայց ես...

—Օ՛հ, անօգուտ է պնդել։

—Ցատկապէս Փարիզէն կուգամ զինքը տեսնելու։

—Ուրբաթ կամ երկուշաբթի եկէք։

—Այս իրիկուն կը մեկնիմ ասկից։

Սպասաւորն անշուշտ համակրութիւն զգաց այդ տխրական երեւոյթով, սրտաշարժ ձայնով անծանօթ աղջկան համար։

—Փորձ մը ընեմ, ըսաւ։ Պահ մը նըստեցէք։

Սպասեց ժամ մը, երկար ժամ մը առանձին, գլուխը ձեռներուն մէջ և աչքը սեւեռուն, յամառ մտազբաղումով մը համակ որ թող չէր տար ուրիշ բան մտածելու։

—Զարմանալի բան, կը մտածէր, պահ մը սարսափելով զինք պատող լռութենէն, կարծես անբնակ է այս ապարանքը։

Ոտքի ելաւ մեկնելու համար և քայլ մը առաւ դէպ ի դուռը։ Մոռցուած էր և սակայն չէր կրնար յաւիտեան հոն մնալ։ Բայց գրեթէ իսկոյն կեցաւ և ինկաւ իր աթոռին վրայ։

—Իրաւունք չունիմ, մրմնջեց։

Սակայն ծառան երեւան կ'ելլէր։

—Օրիորդ, ըսաւ, կը ցաւիմ, բայց առաջուց ըսի, պարոնը այսօր ոչ ոք կրնայ ընդունիլ։

—Իրեն տուի՞ք ձեզ յանձնած քարդս։

—Անշուշտ, բայց կարդալ իսկ չուզեց։ Ինչպէս ըսի՝ երկուշաբթիէն և ուրբաթէն զատ ուրիշ օր մարդ չընդունիր։ Մնաց որ շատ զբաղած է, վաղը մեծ դատ մը ունի և գիշերը աշխատելով պիտի անցունէ թերեւս։

—Այո, մեծ դատ մը, ըսաւ մանկամարդ աղջիկը, մե՛ծ դատ մը. այն ոճրագործին դատը որ մեռցուց...

—Չեմ գիտեր։ Գործս այնքան շատ է որ դատարանի խնդիրներով չեմ զբաղիր։

—Անպատճառ պէտք է որ տեսնեմ, պնդեց այցելուհին, անպատճա՛ռ։

—Անկարելի է կ'ըսեմ։

—Պէ՛տք է, պէ՛տք է,—Ի՞նչ խորհուրդ կուտաք ինծի։

—Մտիկ ըրէք, ըսաւ ծառան աղջկան այս ուղղակի հրաւէրէն փաղաքշուած, մի ըսէք թէ այս գաղափարն իմս է, բայց վաղուան սպասեցէք։

—Վաղուա՞ն, բայց ո՛չ, ո՛չ. չեմ կրնար սպասել։ Վաղը շատ ուշ է։

—Այսօր ամեն բան անօգուտ է։ Վաղը, ժամը տասնըմէկին յանդգնօրէն ներկայացէք դատական պաշտօնատունը. ուղղակի իր խուցը գացէք և ստիպողական գործի մը համար հետը խօսիլ ուզեցէք։ Պաշտօնատան մէջ աւելի դիւրամատչելի է քան հոս։ Եւ յետոյ յանկարծակիի պիտի գայ, ժամանակ չպիտի ունենայ քեզի հեռացընելու։

Արցունք մը ժայթքեց մանկամարդ աղջկան աչքերէն. տեսաւ որ անհնար էր աւելին յուսալ, խոնարհեցաւ և դուրս ելաւ։

Բայց գաւթակին վրայ, ոտքն առաջին սանդուխին կոխած պահուն, նորէն վարանեցաւ, և դառնալով սպասաւորին որ մինչեւ դուռն իրեն ընկերացած էր, յանկարծ ըսաւ.

—Արդարասէ՞ր մարդ մըն է Պ. Քրնէլ տը լա Թիպօտիէռ։

—Օ՛հ, շատ արդարասէր։

—Բարի՞։

—Բարի... Ա՛հ, ատիկա գործը գիտէ, պատասխանեց միւսը, շփոթած. գործը գիտէ։ Եւ մեկուսի յարեց՝ առանց լսելու մանկամարդ աղջկէն. եթէ աղջիկը գեղեցիկ ըլլա՛յ։

Վերջապէս աղջիկն համակերպեցաւ և հեռացաւ լուռ ապարանքէն։

Փողոցն ելլալուն պէս ջանաց ճամբան գտնել և Սէնդ-Ան հրապարակին կողմն երթալով Անթրէն փողոցն ելաւ։ Հոն կեցաւ և ձեռքը կուրծքին տարաւ։ Ոգեսպառ, ուժաթափ էր. առտուընէ ի վեր բան մը չէր կերած։ Խղճուկ երեւոյթով պանդոկ մը կը գտնուէր դէմը. պահ մը մտածելու երեւոյթ առաւ, յետոյ որոշեց ներս մտնել։

—Գիշերն հոս կրնա՞մ անցունել, հարցուց։

—Անշուշտ, պատասխանեց պանդոկապետուհին։

—Սենեակ մը կ'ուզէի... Բայց շատ պարզ սենեակ մը, տիկին։

(Շարունակելի)

Կ. ՊՈԼԻՍ, ԱՊՐԻԼ 5/17 1895

Տնտեսական խնդիրներ

ԱՆԱԳԻ ՀԱՆՔԵՐՆ ԵՒ ԱՆՈՐՆ ՇԱՀԱԳՈՐԾՈՒՄԸ

Քիչ մետաղներ անագի (étain) չափ բազմաթիւ կիրառութիւններ ունին արհեստից ու ճարտարութեանց մէջ։ Թանկագին է ուրիշ մետաղներու հետ բաղադրութեան համար.(*)։ շատ կը գործածուի անագելու համար. աւելի կը գործածուէր եթէ աւելի աժան ըլլար, բայց արտադրութիւնը բաւական սուղ կ'ըլլայ։ Կը կարծուի թէ Անգլիա աշխարհի ուրիշ մասերուն յայտնուեցաւ ամենէն առաջ իր անագի հանքերուն շնորհիւ։ Երկար ժամանակ Եւրոպիոյ մէջ միայն Քորնուայլի անգլիական հանքերը կը բանեցնէին, նաեւ Սաքսոնիոյ և Պոհեմիոյ։ Վերջին ժամանակներս նոր հանքեր գտնուեցան, որոնցմէ ոմանք մեծապէս կը մասնակցին ընդհանուր արտադրութեան։ Սպանիոյ մէջ անագ գտնուեցաւ, և քանի մը տարիէ ի վեր նաեւ ի Բորդուկալ։ Ֆրանսա ունի քանի մը հանք, բայց անագը խեղճ տեսակ է։ Եւրոպիոյ մէջ տակաւին Անգլիա կը մնայ անագի մեծագոյն արտադրիչը։ Բայց հանածոներուն մէջ անագ 100ին 2½ համեմատութեամբ միայն կը գտնուի, ուստի երկար և բազմածախ գործ մը կ'ըլլայ զուտ մետաղին զատումը։

Հիւսիսային Ամերիկա աւելի բախտաւոր է անագի հանքերուն թէ առատութեան և թէ մետաղին լաւութեան տեսակէտով։ Տաքոտա, Վիրճինիա, Հիւսիսային Քարոլինա անագ կ'արտադրեն այժմ, և Քալիֆորնիոյ մէջ Սան Պերնարտինոյի գաւառին հանածոյք 100ին 20 անագ կը պարունակեն։ Մեքսիկայի մէջ ալ բացառապէս հարուստ հանքեր գտնուած են։ Այլ ամենէն հարուստն այս մասին Ովկիանիա և Ասիան է։ Աւստրալիոյ մէջ անագի հանքերն իրարու կը յաջորդեն արեւելեան ծովեզերաց երկայնութեամբ, Պրիսպէնէ ի Մէլպուրն, և գիծն երկարելով, ինչուան Թասմանիա կը գտնուի։

Հարաւային Ասիոյ և Մալեզիոյ մէջ են ամենէն մեծ հանքերն անագի։ Սիամի և Մալեզիոյ կղզիք (Պանքա, Պիլիտոն, Մալաքքա) համբաւաւոր են անագի շահագործութեամբ։ 1888ին, Մալեզիա արտադրեց 30,000 թոնօ անագ, այսինքն՝ բովանդակ աշխարհի մէջ արտադրուած անագին աւելի քան կէսը։ Մնացեալ մասը կ'արտադրուի հետեւեալ երկիրներէն. Անգլիա, 9,000 թոնօ տարին. Աւստրալիա 6,500, Ամերիկա, Թասմանիա և Եւրոպիոյ Անգլիայէն զատ մնացեալ մասը 13,000 թոնօ։

1891 ին Անգլիոյ հանքերը սովորականին պէս էին, բայց Մալաքքայի հանքերը սովորականէն շատ աւելի տուին, 28,500 թոնօ, այսինքն նախորդ տասնամեակի միջին քանակութեան գրեթէ կրկինն։ Այս առաւելութիւն շահագործութեան կատարելութեան արդիւնք չէր, զի տեղացիք նախնական մեթոտներ ի գործ կը դնեն տակաւին, բայց բնականէն հանածոյք հարուստ են յոյժ։ Անագաշատ հողը կը տարածի 1,900—2,000 քիլոմէդր երկայնութեան մը վրայ։ Ջուրերու ընթացքով բերուած հանածոներէ բաղկացեալ է, և անագը կը գտնուի հողին երեսէն հազիւ քանի մը սանդիմէդր վար։

Սինկաբուրի ամերիկեան հիւպատոսը կը տեղեկագրէ թէ հիմակ այս հանքերու տարեկան արտադրութիւնը բարձրացած է 32,700 թոնոյի։ Հանքագործութիւնն հոն խիստ պարզ է, և սնուհանդերձ յոյժ շահաբեր։ Ուրեմն, աշխարհ անագի նեղութիւն պիտի չքաշէ, և այս բոլորութեանց առջեւ, երկու կէտի վրայ ապահովութիւն կ'երեւի, այն է թէ անագն աւելի պիտի աժննայ, և քանի աժննայ՝ աւելի մեծ, աւելի կարեւոր, աւելի բազմատեսակ կիրառութիւններ պիտի ունենայ արհեստից ու ճարտարութեանց մէջ։

Քաղաքական

ԱՆԳԼԻԱ. —Տասնութինք Երեսփ. ժողովոյ ատենապետ Պ. Արթուր Փիլի հրաժարումն, և այս առթիւ ամեն կուսակցութեանց պետերուն կողմէ եղած արտայայտութիւնները։ Պ. Փիլ շատ վայելուչ լեզուաւ մը հրաժեշտ տուաւ, յայտնելով թէ 11 տարիէ հետէ ատենապետական պաշտօնը վարելէ ետքը, կը հրաժարի անձնական տկարութեան պատճառաւ միայն, շնորհակալ ըլլալով այն համակրութեան համար զոր վայելած է ամեն կուսակցութեանց կողմէ։ Յանուն կառավարութեան Սըր Ուիլ. Հարքուրթ, յանուն պահպանողականաց Պ. Պալֆուր, ի դիմաց միութենականաց Պ. Չէմպըրլէյն, իռլանտական կուսակցութեան մեծամասնութեան կողմէ Պ. Մաքարթի և իռլանտական փառնէլեան փոքրամասնութեան կողմէ Պ. Ռըտմոնտ մի առ մի ոտք ելնելով, շնորհակալ եղան այն անկողմնակալութեան և ազնիւ կենցաղագիտութեան համար որով Պ. Փիլ վարած էր ատենապետական պաշտօնն, և ամենքն ալ միըով ձայնակցեցան Սըր Ուիլ. Հարքուրթի առաջարկած երկու որոշումներուն, որոց առաջինով յանուն Խորհրդարանի շնորհակալութիւն կը յայտնուի հրաժարեալ ատենապետին, և երկրորդով, կը խնդրուի Վեհ. Թագուհիէն մասնաւոր պատիւ մ'ընել անոր (Լորտութեան բարձրացնել՝ հանգստեան թոշակով), ապահովցնելով զՆ. Վեհափառութիւն թէ այս նպատակաւ դրամական ո՛րպիսի զոհողութիւն պահանջէ՝ Խորհրդարանը պատրաստ է վաւերացնել։ Իբրեւ բացառիկ պատիւ, ամեն անգամ որ հրաժարող ատենապետն ոտք ելլէ խօսելու համար, բոլոր գլխարկները վար առնուեցան, բան մը որ տեղի չունենար նոյն իսկ երբ կառավարութեան ներկայացուցիչները խօսք առնուն։

Յաջորդ օրը ձեռնարկուելով նոր ատենապետի ընտրութեան, ազատականաց կողմէ ամենէն հին երեսփոխաններէն երկու հոգի ելան առաջարկեցին զՊ. Կըլլի, երեսփոխան Քարլայլի և փաստաբան, շնորհաշէտ դէմքով, պատկառելի, կենցաղագէտ մարդ, հմուտ և պերճախօս իրաւագէտ. իսկ դիմացի կողմէն ուրիշ երկու հին երեսփոխաններ ելան և առաջարկեցին Սըր Մ. Ռիտլի, որ չխօսելով, ատենապետութեան աւելի արժանի մէկն ըլլալ կը թուի, քանի որ երկար ժամանակ ատենապետական պաշտօն վարած է զանազան խորհրդարանական և ուրիշ յանձնաժողովներու մէջ, և ինքն ալ իրաւագէտ մ'է, և գաւառային վարչութեանց նախագահ եղած է։ Այն չորս ատենաբաններէն ետքը նախ Պ. Կըլլի և յետոյ Սըր Մ. Ռիտլի խօսք առնլով, իրենք զիրենք ժողովոյն տրամադրութեան տակ դրին, խոստանալով ամենայն անկողմնակալութեամբ պաշտօնավարել, եթէ ընտրուին։ Ապա Պ. Պալֆուր խօսք առնլով, արդարացուց ընդդիմադիր կուսակցութիւնն այս անգամ շեղելուն համար հաստատեալ սովորոյթէն և իրեն յատուկ ընտրելի մը ներկայացնելուն համար. զի ո՛չ միայն նախարարական մեծամասնութիւնն աննշան է և զանազան տարրերէ բաղկացեալ, (*) այլ և կառավարական ընտրելիին դէմ այնպիսի ընտրելի մը կայ որ բացառիկ արժանեօք օժտեալ է այս պաշտօնին համար։ Սըր Ուիլ. Հարքուրթ պատասխանելով, օրուան կառավարական կուսակցութեան ընտրելի ներկայացնելու իրաւունքը պաշտպանեց, և Պ. Կըլլիի գովեստն ըրաւ, յետ որոյ քուէարկութեան ձեռնարկուելով, Պ. Կըլլի 285 քուէ ստացաւ, և Սըր Մ. Ռիտլի 274 քուէ, որով կառավարական ընտրելին միայն 11 քուէի մեծամասնութեամբ ընտրեցաւ։ Անմիջապէս յաթոռ ատենապետութեան առաջնորդուեցաւ, որոյ առջեւ կեցաւ, և Սըր Ուիլ. Հարքուրթ յանուն մեծամասնութեան և Պ. Պալֆուր ի դիմաց փոքրամասնութեան շնորհաւորեցին զինք։ Թէպէտ ընդդիմադիր կուսակցութեան քիչ առաջ Պ. Կըլլիի ընտրութեան դէմ խօսած էր, բայց քուէարկութեան արդիւնքը ծանուցուելուն պէս, յայտարարեց թէ ամեն վէճ լմնցած է, և թէ նորընտիր ատենապետն ապահով կրնայ ամեն կուսակցութեանց յարգանքն ու համակրութիւն և աջակցութիւնը վայելել, ցորչափ անկողմնակալութեամբ վարէ իր պաշտօն։

Նոր ատենապետը, Պ. Ուիլիըմ Քորթ Կըլլի, որ Աւագ Չորեքշաբթի ընտրեցաւ, ամսոյս 10/22ին վեհապետական հաստատութիւնը պիտի ընդունի Լորտերու ժողովոյն մէջ։ Այս ընտրութեան ու հաստատութեան կանոնք հարիւրաւոր տարիներէ ի վեր անփոփոխ են, և բաւական հետաքրքրաշարժ կողմեր ունին։ Օրինակի համար, այն օր Վեհ. Թագուհւոյն կողմէ իբրեւ պատուիրակ ներկայ պիտի ըլլան Լորտերու ժողովոյն Լորտ-Ատենապետէն զատ նաեւ ուրիշ հինգ Լորտեր, որք արդէն երդում ըրած են իբրեւ Պետական Խորհրդոյ անդամ։ Վեց պատուիրակները, հանդիսական համազգեստով, սպիտակ ցուպեր ի ձեռին, կը բազմին Լորտերու ժողովոյն մէջ, և «Սեւ Գաւազանակիր» անուն պաշտօնակալը վար ղրկելով, կը հրաւիրեն Երեսփոխանութիւնն իւր նորընտիր ատենապետին հետ։ Բայց Երեսփ. ժողովոյ դռնապանը տեսնելուն պէս յիշեալ պաշտօնակալը, բարձրաձայն կ'ազդարարէ Երեսփոխանական ժողովոյն թէ «Սեւ Գաւազա՛նն եկաւ»։ Անմիջապէս ժողովոյն ամեն դռները կը փակուին, իբր թէ թշնամի մը եկած ըլլար։

Այս արարողութիւն անփոփոխ կը պահուի ցուցնելու համար թէ Երեսփ. ժողովն արտաքին միջամտութիւն չընդունիր իւր առանձնաշնորհմանց։ Այն ատեն «դռնբացէք»ի կանոնաւոր արարողութիւն մը տեղի կ'ունենայ։ «Սեւ Գաւազանակիրն» երիցս կը զարնէ Երեսփ. ժողովոյ դրան, մինչեւ որ Երեսփոխանութեան բարապանապետը քովէնտի պատուհան մը բանալով հարցնէ թէ «Ի՞նչ կ'ուզէք»։ Պաշտօնակալը կը ծանուցանէ իւր պաշտօն։ Այն ատեն դուռը կը բացուի, ներս կը մտնէ, և ժողովոյ դիւանին երիցս խոնարհութիւն ընելով, կ'ըսէ թէ «վեհապետական հրամանին հնազանդելով կուգամ խնդրել այս պատուարժան ժողովէն որ հաճի ներկայանալ Լորտերու ժողովոյն»։ Նոր ատենապետն իւր կեղծ մազերու ահագին ծրարը գլուխը կապած ու միջնադարեան համազգեստ մը հագած՝ իւր ետին ձգելով ներկայ երեսփոխանները, կ'երթայ Լորտերու ժողովն, ուր նախ կը կարդացուի վեց պատուիրակներուն պաշտօնն հաստատող արքայական հրամանագիրն, յետ որոյ ատենապետը կը յայտարարէ թէ «վեհապետական հրամանաց հնազանդելով, Ն. Վեհափառութեան հաւատարիմ ժողովականներն, իրենց անժխտելի առանձնաշնորհներն ի կիր առնլով, ատենապետ մ'ընտրած են, որոյ վաւերացումը Ն. Վեհափառութենէն կը հայցեն ամենայն խոնարհութեամբ»։ Լորտ ատենապետը պատասխանելով, կը ծանուցանէ թէ Ն. Վեհափառութիւն հաստատած է այս ընտրութիւն։ Ահա՛ այն վայրկենէն իրաւունք ունի նորընտիրը վերջնապէս գործածելու «ատենապետ» տիտղոսը։

ԳԵՐՄԱՆԻԱ. —Պիզմարք խնդակցութեան եկած Օտեսացի Գերմանաց պատգամաւորութիւն մ'ընդունելով, ուրախ եղաւ Ռուսիոյ Գերմաններուն յառաջդիմելուն և հարստանալուն համար։ «Պատճառն այն է որ, ըսաւ, Գերմանք չեն հակառակիր ռուս դրութեանց, այլ կը զգան թէ օտար երկրի մէջ կ'ապրին։ Զարին իշխանութեան ներքեւ իմ քաղաքականութիւնս եղած է միշտ լաւ յարաբերութիւններ պահել Ռուսիոյ հետ։ Մեք Ռուսերէն բան չենք պահանջեր. իրենք ալ մեզմէ բան չեն պահանջեր։ Իրարու նախանձելիք բան մը չունինք։ Մեր ունեցած Լեհերը մեզ կը բաւեն. Ռուսիոյ Լեհերն ալ իրեն կը բաւեն։ Մեք ներքուստ և արտաքուստ այնքան թշնամիներ ունինք որ Ռուսիոյ հետ թշնամի ըլլալէ զգուշանալ պարտինք։ Եւ յետոյ, մեզ աւելի դիւրին է դրացի ըլլալ Ռուսիոյ քան Լեհաստանի, որպէս էինք երբեմն։»

ՌՈՒՍԻԱ. —Նիքոլա կայսր հրամայեց որ 1863ի ապստամբութեան հետեւանօք լեհ կալուածատէրներու գրաւեալ ագարակներն իրենց վերադարձուին, անոնցմէ զատ որք անհատներու ծախուած են անկէ ի վեր։ Ըստ այսմ 150 ագարակներ կը վերադարձուին իրենց տէրերուն, որք արդէն 1883ին ներման արժանացած էին, բայց իրենց նախկին ստացուածներուն չէին կրցած տիրանալ։ Լեհ լրագիրք երախտագիտութեամբ կ'արձանագրեն այս շնորհ։ — Հարիւր տարիէ ի վեր առաջին անգամ ըլլալով, Զարն արտօնեց Վարշաւայի կաթոլիկ արքեպիսկոպոսին՝ Հռոմ երթալու և իւր հօտին կացութեան վրայ խօսելու Պապին։

ՎԵՀ. ՎԻԿՏՈՐԻԱ ԹԱԳՈՒՀԻՆ այժմ 76 տարու ըլլալով, ըստ հնաւանդ սովորութեան, Աւագ Հինգշաբթի ի Լոնտոն Աբբայանոց խոստովանահօր և ուրիշ բարձրաստիճան եկեղեցականաց տնօրէնութեան ներքեւ 76 աղքատ այրերու և 76 աղքատ կիներու դրամական նուէրներ, հագուստ և ուտեստ բաշխուեցան Ն. Վեհափառութեան անձնական գանձէն։

ՖՐԱՆՍԱ. — Յօգուտ գործաւոր դասուն մարդասիրական կարեւոր տնօրէնութիւն մը որոշեց Երեսփ. ժողովն, իւր աւագ չորեքշաբթիի նստին մէջ քուէարկելով երկու միլիոն ֆր.ի տարեկան առաջին վարկ մը, ծերացած գործաւորներուն համար հանգստեան թոշակի սնտուկ մը հիմնելու։ Այն գործաւոր որ արդէն իր աշխատութեան և առողջութեան տարիներուն մէջ գործաւորական հանգստեան սնտուկի մը անդամ գրուած էր, այս պետական սնտուկէն ալ նպաստ պիտի ընդունի, ընդ ամենայն 360 ֆր. տարին, 65 տարեկանէն անդին։

ՄԱՏԱԿԱՍՔԱՐ ֆրանսական զօրք և ռազմամթերք տանող 20ի չափ խոշոր շոգենաւերն սկսան մեկնիլ Թուլոնէ և Մարսիլիայէ։ Այս փոխադրութիւնք մինչեւ մէկ ամիս պիտի լմննան։ Անգլ. վարձուած շոգենաւերուն առաջինը՝ Պէնէ-ալըն՝ ի Մալդա նորոգուելէն ետքն, անցեալ օր ճամբայ ելաւ։ Ֆրանսացի զօրականք վախ կը յայտնեն թէ արշաւանքն ուշ մնայ, զի չոր եղանակին մէջ միայն կրնան գործել։ Արդէն Մատակասքար հասած ֆրանսացի զօրքերէն շատեր տենդահար են։

ՅՈՒՆԱՍՏԱՆ. —Աղեքսանդրիոյ հարուստ յոյն Պ. Ավէրոֆ, ի պատասխանի Յունաստանի գահաժառանգ իշխանին մէկ նամակին, ծանոյց թէ կէս միլիոն ֆր. կը նուիրէ Ողիմպեան խաղերուն վերահաստատման Յունաստանի մէջ։ Այս դրամով գլխաւորապէս պիտի վերահաստատի նախկին Ստատիոնը։ Աղեքսանդրիոյ Յոյներէն ուրիշ մեծաքանակ նուէրներ ալ կը սպասուին։

ՃԱՐՏԱՐԱՊԵՏՆԵՐԸ. — Նիժնի-Նովկորոտէ կը հեռագրուի թէ շինուող պանդոկ մը փլաւ, 30 գործաւորք տակը մնացին և 16 ը անմիջապէս մեռան։ Պետական ճարտարապետ Պ. Իվանով որ պաշտօն ունէր այս շէնքին հսկելու, ինքնասպան եղաւ։ Անցեալ տարի այս ճարտարապետին հսկողութեան ներքեւ շինուող թատրոն մ'ալ փլած էր։

ՀՆԴԿԱՍՏԱՆԻ ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿԸ. —Միլանի առեւտրական թերթ մը կը հաստատէ թէ անգլ. կառավարութիւնը ծանուցած է իտալեան կառավարութեան թէ Հնդկաստանի սուրհանդակին Պրենտիզիի ճամբով փոխադրման անգլեւիտալեան պայմանագիրը պիտի չնորոգուի պայմանաժամուն լմննալէն ետքը։ Մարսիլիոյ լրագիրք գիտել կուտան թէ այս փոփոխում կը վնասէ նաեւ Մարսիլիոյ նաւահանգստին, ուր կը հանդիպէին Պրենտիզիէ Հնդկաստանի սուրհանդակն առնող մեծ շոգենաւք։ Երբ այս շոգենաւք Սելանիկ բանիլ սկսին, այլ եւս Մարսիլիա չեն հանդիպիր։

ՉԷԼՍԻԻ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԻՆ (Լոնտոնի մօտ) Ընդհանուր Տնօրէն անուանեցաւ Մարեչալ Սըր Տօնալտ Ստիւարդ, յառաջագոյն սպարապետ անգլ.-հնդիկ բանակին։ Այս պաշտօնը պիտի վարէ՝ ի Լոնտոն «Հնդկաստանի Խորհրդին» անդամութեան հետ մէկտեղ։ Իբրեւ յիշեալ Հիւանդանոցին Ընդհանուր Տնօրէն Մարեչալը տարեկան 500 անգլ. ոսկի պիտի առնու և Հիւանդանոցին մէջ յատուկ բնակարան պիտի ունենայ։ Ասկէ առաջ նոյն Հիւանդանոցի Ընդհանուր Տնօրէնն էր հանգուցեալ Մարեչալ Սըր Բադրիք Կրանդ։

ՀԵՌԱԳԻՐ

ՀՆԴԿԱՍՏԱՆԻ ՍԱՀՄԱՆԱՑ ՎՐԱՅ

ԿԱԼԿԱԹԱ, 15 Ապր.—Ումրա Խան ծանոյց թէ կ'ուզէ հաշտութեան համար բանակցիլ զօրավար Սըր Ռ. Լօուի հետ։

ԼՈՆՏՈՆ. — Լիպա-Մինոքի երկաթուղւոյն վրայ Իկնադիէվ զօրավարն արկած մ'ունեցեր և սրունքը վնասուեր է։

ՓԱՐԻԶ. — Նախորդ նախագահ Պ. Քազիմիր Բերիէ աւարտելու վրայ է գիրք մը այս անուամբ, «Վեց ամսուան Նախագահութիւն»։

ՄԱՏՐԻՏ. —Զատկի առթիւ խնամակալ Թագուհին ներում շնորհեց 15 մահապարտներու։

ՍԱՍՏԻԿ ԵՐԿՐԱՇԱՐԺ Ծ'ԱՒՍՏՐԻԱ

ՎԻԵՆՆԱ, 15.—Ի Հարաւային Աւստրիա շատ մը տեղուանք երկուշաբթի սաստիկ երկրաշարժ պատահեցաւ։ Վենետիկի ծովափունքին շուրջն աւելի սաստիկ եղաւ։ Քարնիոլայի մէջ թէեւ ցնցումը շատ բուռն եղաւ բայց երկար չտեւեց։ Ի Լէյպախ, փլատակաց ներքեւ մնացողներուն մէջ, երկու մեռեալ և բազմաթիւ վիրաւորեալ։ Ընդհանրապէս ծանր է վիրաւորեալներուն կրած վնասը։ Շէնքերու և այլ նիւթական վնասք անհամար են։

ՔՈՒՊԱՅԻ ԴԷՊՔԵՐԸ

ՄԱՏՐԻՏ. —Կարեւոր ճակատամարտ ի Բայամբէգօ (Քուպա), ուր ապստամբաց մէկ կարեւոր հատուածն յաղթուեցաւ։ Անոնց «զօրապետ»ներէն երկուքը մեռան։ Այս ճակատամարտի մէջ Սպանիացիք առաջին անգամ գործածեցին Մաուզերեան հրացանն, որոյ գերազանցութիւնն ապացուցուեցաւ։

ՊԵՐԼԻՆ. — Զին իրեն համար շրջուն գրահաւոր մը շինել տուած էր ի Քիլ «Ճերմանիա» անուն նաւարանին մէջ։ Բայց դրամը ժամանակին վճարած չըլլալով, գործարանը զայն ծախեց Սպանիոյ։

ԻՏԱԼԻԱ ԵՒ ՊԵԼՃԻԱ

ՀՌՈՄ. — Պելճիոյ Թագաւոր Լէոբոլտ Ֆիորենցա եկաւ։ Լրագիրք ոմանք կը կարծեն թէ Ն. Վեհափառութեան կրտսեր դուստր Քլէմանթին պիտի նշանուի Իտալիոյ գահաժառանգին հետ։ (Իշխանուհին 23 տարու է. իշխանը՝ մի քանի տարու աւելի։)

ԿԱՅՍՐՈՒՀԻՆ ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ

ՊԵՐԼԻՆ. —Աւկուսդա Վիքդորիա Կայսրուհին պաղ առած ըլլալով, անկողնէն չի կրնար ելնել։

ՀԱՇՏՈՒԹԻՒՆ ՉԻՆՈՒ ԵՒ ՃԱՊՈՆԻ

ՇԱՆԿԱՅ. —Մասնաւոր հեռագրի մը նայելով, Չինու և Ճաբոնի միջեւ հաշտութեան նախաշաւիղ պայմանք արդէն ստորագրուեր են։

ԺԱՄԱԳԻՐՔ
ՏՊԱԳՐԵԱԼ 1895 ԻՆ

Այս նորատիպ Ժամագիրքը իւր խնամեալ տպագրութեամբ, ընտիր թղթով, տառերու եւ խազերու նորութեամբ կը գերազանցէ մինչեւ ցարդ տպագրուած Ժամագիրքերն։

Մասնաւորապէս խնամք տարուած է տպագրական սխալներու անտեղի շփոթութեանց տեղի չտալու համար։ Նոյնպէս ուշադրութեան առարկայ եղած են ձայնական խազերն, որպէս զի անոնք համեմատ կարդացուելով՝ հնաւանդ նուիրագործեալ եղանակներն անկորուստ մնան։ Կը յուսամք որ նախորդ տպագրուածներն խնամով նայուած չեն։

Այս մասին հոգածութիւն ունեցաւ նա մանաւանդ Պալաթու Ս. Հրեշտակապետ եկեղեցւոյ երաժշտապետ Կարապետ աղա, քաջահմուտ նախկին հայկական եղանակներու եւ խազերու, և որ եւ է աշխատութիւն չզլացաւ սոյն հրատարակութեան մէջ, որով մեր անհուն շնորհակալութիւնն կը յայտնենք։

Փափաքելի է որ ամեն եկեղեցասէր անհատ սոյն գերազանց կրօնական գիրքն, եւ ի մասնաւորի հետաքրքիր եւ նախանձախնդիր քահանայք իրենց բաղդատեն ներկայս ցարդ տպագրուած Ժամագիրքերու հետ։

Կը գտնուի բոլոր գրավաճառաց քով։

275 3—4

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Զատկի կիրակի առաւօտուն Ամեն. Պատրիարք Հայրը հանդիսաւորապէս պատարագեց Մայր-եկեղեցւոյ մէջ և քարոզ խօսեցաւ, բարեմաղթութիւններ ընելով վասն կենաց Վեհ. Սուլթանին։ Հաւատացեալներու բազմութիւնը շատ մեծ էր։

Ինչպէս հաղորդած էինք, Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրը երկուշաբթի օր ժամը 7 ին Պատրիարքարանի մեծ սրահին մէջ հանդիսաւոր կերպով ընդունեց ժողովականներու, Կ. Պոլսոյ թաղերու քարոզիչներուն և Թաղական խորհրդոց ներկայացուցիչներուն, ինչպէս նաեւ եկեղեցական և աշխարհական շատ մը ազգայնոց շնորհաւորական այցելութիւնները՝ Զատկական տօնին առթիւ։

Դեր-ատենապետ Պէրպէրեան Ռէթէոս էֆէնտի պարագային յարմար գեղեցիկ ատենաբանութիւն մը ըրաւ, որուն պատասխանեց Ս. Պատրիարքը։

Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրը Զատկական տօնին առթիւ շնորհաւորական հեռագիր մը ուղղեց Ն. Ս. Օծութեան Հայրապետին։

* *

Ն. Ամենապատուութիւն նոյնպէս շնորհաւորական հեռագիր մը ուղղեց Երուսաղեմայ Ամեն. Ս. Պատրիարքին, շնորհաւորելով միանգամայն Տ. Յարութիւն Սրբազանի անուան տօնախմբութիւնը։

Դատական Նախարարութեան մէկ պաշտօնագիրը, որ շաբաթ իրիկուն հասաւ ի Պատրիարքարան, կը ծանուցանէր թէ Վեհ. Սուլթանը բարեհաճած է քառասուն հազար ղրուշ շնորհել Պատրիարքարանին՝ Զատկի առթիւ ըլլալիք արտասովոր ծախուց համար։

Գաւառաց առաջնորդներուն և այլոց կողմէ Զատկի առթիւ շնորհաւորական բազմաթիւ հեռագրեր ուղղուած են Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր։

Պատր. Փոխանորդ Գեր. Գաբրիէլ վարդապետ Ճէվահիրճեան, ընկերակցութեամբ Տ. Վահան վարդապետ Յակոբեանի, Տ. Վաղինակ վարդապետ Սիսակեանի, Քաղաքական ժողովոյ անդամ Թնկրեան Աւետիս էֆէնտիի, Դաստիարակական խորհրդոյ անդամ Պառաւեան Յովհաննէս էֆէնտիի, Պատրիարքարանի գործակատար Ֆըրընկեան Աբրահամ էֆէնտիի և ելեւմտից տեսուչ Զօպանեան Միհրան էֆէնտիի, երկուշաբթի օր Ֆէնէրի Յունաց Պատրիարքարանը երթալով, Ս. Պատրիարք Հօր կողմէ Զատկական տօնին առթիւ շնորհաւորական այցելութիւն տուաւ Տ. Անթիմոս Սրբազանին։

Յունաց Ս. Պատրիարքը շատ սիրալիր ընդունելութիւն մը ըրաւ, շրջապատուած յոյն եկեղեցական և աշխարհական նշանաւոր անձնաւորութիւններէ։ Պատր. Փոխանորդ Հայրը արտասանեց գրաւոր ուղերձ մը, որուն մէջ բացատրելէ ետք քրիստոնէութեան սիրոյ համեմատ երկու քոյր եկեղեցիներուն իրարու հետ ունեցած բարւոք յարաբերութիւնը, իբր թարգման հայ ազգին հոգեւոր մաղթանքներուն, աղօթեց որ մինչեւ վերջը յարատեւէ այդ վիճակը։

Տիմիդրիոս էֆէնտի Զօլաքիտէս յունարէնի թարգմանեց արտասանուած ուղերձը։ Տ. Անթիմոս Պատրիարք պատասխանեց համակրալից խօսքերով և ըսաւ որ իր ջանքը եղած է և պիտի ըլլայ յարաբերութեանց ամենէն լաւագոյնը պահել հայ եկեղեցւոյն հետ, որ ամենէն աւելի սիրոյ և եղբայրութեան սկզբունքին աւանդապահը եղած է միշտ։ Պատր. Փոխանորդ Հայրը հրաժեշտ առնելով իջաւ Ֆէնէրի Մայր-եկեղեցին, ուր եկեղեցական ու աշխարհական անձերէ շրջապատուած, աղօթք ըրաւ ու օրհնեց երկու ազգերը։

Կիրակի օր Անգլիոյ դեսպանատան երկրորդ թարգման Պ. Մարինիչ, Ռուսիոյ դեսպանատան երկրորդ թարգման Պ. Զերվուչեվ, Իտալիոյ դեսպանատան առաջին թարգման Պ. Գանճիա և պարսկական դեսպանատան առաջին քարտուղար Յովհաննէս խան Պատրիարքարան գալով, Զատկական տօնին առթիւ, իրենց դեսպաններուն կողմէ շնորհաւորական այցելութիւն տուին Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր։

Ֆրանսական դեսպանատան առաջին թարգման Պ. Ռուէ և Աւստրիոյ դեսպանատան քարտուղար Պ. Ռոտոլֆ Բոկաչեր երէկ Պատրիարքարան գալով, իրենց դեսպաններուն կողմէ շնորհաւորական այցելութիւն տուին Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր։

Պուլկարիոյ գործակատար Պ. Տիմիթրօֆ երկուշաբթի Պատրիարքարան գալով շնորհաւորական այցելութիւն տուաւ։

Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրը վաղը՝ Հինգշաբթի Ս. Զատկի տօնին առթիւ կանանց համար յատուկ Ս. Պատարագ պիտի մատուցանէ ի Մայր Եկեղեցի ժամ 2 ին։

Իզմիրէն կը գրեն մեզ մարտ 27 թուով թէ Առաջնորդ Տ. Ներսէս վարդապետ Ասլանեան որոշած է Զատկէն ետքը Պոլիս գալ և հրաժարականը մատուցանել իր պաշտօնէն։ Իզմիրէ մեկնելէն առաջ դասատուներուն ամսականներն ամբողջ վճարել տուեր է։

Քորթէլիոյի եկեղեցւոյն վերաշինութեան համար Աւետիս էֆ. Աւետիքեան 50 օսմանեան ոսկի նուիրեր է։

Շաբաթ իրիկուն Պատրիարքարան գալով Ս. Պատրիարք Հօր ներկայացան հետեւեալ եկեղեցականները, որոնք ժամանակէ մը ի վեր Պոլիս հասած էին զանազան կողմերէ.

1. Կարապետ եպիսկոպոս, Հալէպէն.
2. Ղեւոնդ քահանայ, Հալէպէն.
3. Նշան քահանայ Ստեփանեան, Պիլանցի, Հալէպէն.
4. Սիմէոն վարդապետ Ղեւոնդեանց, Պոլանըքցի, վանահայր Կոփոյ Ս. Դանիէլի.
5. Աբրահամ վարդապետ Մշեցի, միաբան Ս. Առաքելոց վանքին.
6. Խաչատուր քահանայ Տէր Ցարութիւնեան, Ալաշկերտցի.
7. Տ. Թաթուլ քահանայ Կարմիրեան, Զարշամպացի.
8. Վարդան վարդապետ Բոխորոնեան, Քեմախցի.
9. Միքայել քահանայ Թահմազեան, Սամսոնցի.
10. Արիստակէս վարդապետ Աճէմեան.
11. Գազանճեան Յովհաննէս եպիսկոպոս.
12. Կարապետ քահանայ Երէցեան, Արմտանցի.

Ս. Պատրիարք Հայրը սիրալիր ընդունելութիւն մը ընելէ ետք, պէտք եղած որոշեց անոնց հանգստեան համար, պաշտօն չունեցող եկեղեցականները յանձնարարելով Սամաթիա, Ղալաթիա, Գասըմ Փաշա և ուրիշ եկեղեցիներ, մինչեւ ցնոր տնօրինութիւն մնալու։

Ճիպրալթարի Անկլիքան եպիսկոպոսը Տ. Սդաֆորտ, որ մայրաքաղաքս կը գտնուի, և Մեծապրըլ Զըրչի երէցը Ճօրճ Ժ. Ֆիլըթիս երէկ Պատրիարքարան գալով, տեսակցեցան Ս. Պատրիարք Հօր հետ եւ շնորհաւորեցին Զատկական տօնը։

Միացեալ Ընկերութեանց Տնօրէն ժողովոյ կողմէ պատգամաւորութիւն մը, ընկերութեան Տնօրէնին հետ, երկուշաբթի օրը Ս. Պատրիարք Հօր ներկայացաւ ի շնորհաւորութիւն։

Պատրիարքական Փոխանորդ Հայրը և Աբրահամ էֆէնտի Ֆրընկեան երկուշաբթի օր Պուլկարաց Էկզարքարանն երթալով, Ս. Պատրիարք Հօր կողմէ շնորհաւորեցին Զատկական տօնը Տ. Եոսիֆ Սրբազանին։

Արշալոյս կը ծանուցանէ թէ մայր աթոռոյ տպարանին հրաւէր ղրկուած է մասնակցելու տպագրական արուեստի ցուցահանդէսին որ, ինչպէս յայտնի է, բացուած է Փեդերբուրկի մէջ։ Սրբազան Կաթողիկոսի հրամանաւ նոյն ցուցահանդէսին ղրկուած են Էջմիածնի տպարանէն ելած բոլոր գիրքերը։ Ցուցահանդէսին բացումէն ետքը մեծ-դուքս Կ. Կոստանդինովիչ ամեն կողմ պտըտած ժամանակ Էջմիածնի տպարանին ցուցահանդէսին հանելով հետաքրքրուեր է մեծ Մաշտոցներու և հայ ձայնանիշներուն տպագրութեան արուեստին։ Միակ մասնակցող հայ տպարանը Էջմիածնայ տպարանն է։

Ներքին լուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆՔ. —Առողջապահական ժողովոյ դեր-Նախագահ անուանեցաւ նոյն ժողովոյ անդամ և առաջին քարտուղար Ահմէտ Միտհադ էֆէնտի։

Նոյն ժողովոյ առաջին քարտուղար անուանեցաւ անդամ և առաջին քարտուղարի օգնական Ահմէտ Բահրի պէյ, որ կը պահէ միանգամայն անդամութեան պաշտօնը։ Ասոր յաջորդեց անդամ Արիֆ պէյ, պահելով հանդերձ առջի պաշտօնը։

Նոյն ժողովոյ անդամ անուանեցաւ թաղապետութեան Դ. շրջանակին բժիշկ հազարապետ Լութֆի պէյ։

Մուշ գաւառին Նախնական դատարանին ընդհանուր դատախազի օգնական անուանեցաւ Պիթլիսի վերաքննիչ ատենին առաջին քարտուղար Հաֆըզ Շէրիֆ էֆէնտի։

Լահէյի օսմանեան դեսպանատան երկրորդ քարտուղար անուանեցաւ Բ. Դրան օտար թղթակցութեանց դիւանի քարտուղարներէն Րէշիտ պէյ։

(*).—Ինչպէս յայտնի է, անագը միանալով կապարի հետ, կը կազմէ մածոյ (չէհիմ), և կապարանագի զանազան տեսակներ՝ անօթներու և սպասներու համար։ Ծարրաքարի (անթիմօն), պղինձի և պիզմութի հետ միանալով, տարբեր մետաղներ յառաջ կը բերէ՝ անօթներու պատրաստութեան համար. ինչպէս և պղինձի հետ այլ և այլ չափով բաղադրութեամբք կը գոյացնէ անագապղինձը (պրոնզ) որ այնքան կիրառութիւններ ունի, ինչպէս և այն մետաղն յորմէ զանգակներ կը շինուին։ Վերջապէս, երկաթի նուրբ թիթեղներուն վրայ տարածուելով յառաջ կը բերէ թիթեղն, այն գերազանցապէս «ժողովրդական» մետաղը։ Հայելիներու պատրաստութեան ալ կը գործածուի, ևն. ևն։

(*).— Ազատներն իբրեւ կուսակցութեան հաշուելով, Պահպանողականք Կլատստոնեաններէն աւելի շատուոր են արդի Երեսփոխանութեան մէջ։

Ականակուռ Օսմանիյէ պատուանշան տրուեցաւ մայրաքաղաքիս գերմանական դեսպան Բառօլէն իշխանին, որ միեւնոյն պաշտօնին կոչուած է ի Բեդրպուրկ, և երկրորդ կարգի Օսմանիյէ՝ նոյն դեսպանատան խորհրդական տը Հանքէլ կոմսին։

Առաջին կարգի Մէճիտիյէ պատուանշան տրուեցաւ Զինուորական Քննիչ Յանձնաժողովոյ անդամներէն Միրլիվա Օսման փաշայի։

Երկրորդ կարգի Օսմանիյէ՝ Ելմտական ժողովոյ անդամ ու առաջին քարտուղար Շէֆիք պէյի և նոյն նախարարութեան Պէյթ-իւլ-Մալի տնօրէն Հիւսնի էֆէնտիի։

Երկրորդ կարգի Մէճիտիյէ՝ Պրուսայի կուսակալութեան երկրագործական ու Հանրօգուտ շինութեանց խորհրդական Ճէմալ պէյի։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ՃԵՆՈՒՑՄՈՒՆՔ. — Շաբաթ իրիկուն Եըլտըզի կայս. պալատան մէջ հացկերոյթ մը տրուեցաւ ի պատիւ Կ. Պոլսոյ գերմանական դեսպան Բառօլէն իշխանին, որ միեւնոյն պաշտօնին կոչուած է ի Բեդրպուրկ։ Ներկայ էին նաեւ Բարձր. Մեծ-Եպարքոսը, Արտաքին գործոց Վսեմ. Նախարարը, դեսպանատան պաշտօնեայք, կայս. պալատան պաշտօնատարք և օսմանեան ծառայութեան մէջ գտնուող գերմանացի զինուորական ու քաղաքային պաշտօնատարք։

* *

Վեհ. Սուլթանին բարձր Նախագահութեամբ Բաղաքապետութեան պաշտօնատան մէջ կազմեալ արկածելոց նպաստամատոյց յանձնաժողովը հետեւեալ գումարները գանձած է ի նպաստ երկրաշարժէն արկածելոց.

	Ղրշ.	Փարա
Գումար նախորդ ցուցակի	9,090,908	
Եաննայի նահանգէն հինգերորդ անգամ	6,000	
Պրուսայի նահանգէն չորրորդ անգամ	14,427	20
Սամօսէն	7,600	
Քէօսթէնճէի վաճառականներէն Ապտիւլրահման էֆէնտի	1,134	
Գումար	9,120,069	20

* *

Նոյն յանձնաժողովոյ կողմէ արկածելոց բաշխուած նպաստներու գումարը հասած է 9,558,356.10 ղրուշի։

* *

Ապրիլ 2 թուականաւ Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին ուղղեալ հեռագրեր ծանուցած են թէ Պրուսայի, Պիթլիսի, Սըվազի, Էրզրումի և Հալէպի նահանգաց մէջ ալ, շնորհիւ Վեհ. Սուլթանին, կատարեալ անդորրութիւն և ապահովութիւն կը տիրէ։

ՄԵԾ-ԵՊԱՐՔՈՍ Բարձր. Ճէվատ փաշա անձնական տկարութեան պատճառաւ երէկ չկրցաւ Բ. Դուռը երթալ։

Ի Բ. ԴՈՒՌՆ. — Անգլիական, աւստրիական ու հոլանտական դեսպանք երէկ Բ. Դուռն երթալով, յաջորդաբար տեսակցեցան Արտաքին գործոց Վսեմ. Նախարարին և Վսեմ խորհրդականին հետ։

ԿԱՅՍ. ՇՆՈՐՀ. — Վեհ. Սուլթանը բարեհաճեցաւ Զատկի առթիւ 850 ոսկի շնորհել Յունաց Պատրիարքարանին։

ԴԵՍՊԱՆԱԿԱՆ ՄԱՐՄԻՆԸ. — Բառօլէն իշխանուհին երկուշաբթի օր Լոյտի շոգենաւով Թրիէսթէ ուղեւորեցաւ, ուսկից Հռոմ պիտի երթայ։ Շոգենաւին մէջ շատեր կը գտնուէին ողջերթ մաղթելու համար իշխանուհւոյն, որ ա՛լ մայրաքաղաքս չպիտի դառնայ։

Իսկ Բառօլէն իշխանը վաղը կ'ուղեւորի Պերլին, ուսկից պիտի երթայ իր նոր պաշտօնատեղին, Բեդրսպուրկ։

Երկուշաբթի ցերեկ, Բառօլէն իշխանը և իշխանուհին Թէլմոնիայի սրահին մէջ ընդունեցին մայրաքաղաքիս գերման գաղթականութիւնը, որ բարի ճամբորդութիւն մաղթեց իրենց։ Սրահներէն մէկուն մէջ սեղան մը շարուած էր և բաժակներ պարպուեցան դեսպանին ու դեսպանուհւոյն կենաց։

—Կիրակի ցերեկ, Զատկի պատարագէն ետքը, ռուսական դեսպան Պ. Նէլիտոֆ սեղան մը տուաւ, որուն մասնակցեցան հարիւր հրաւիրեալք, որոնց մէջ էին սերպիական դեսպանը ընտանիքով, Գարատաղի գործակատարը, դեսպանատան և հիւպատոսարանին պաշտօնէութիւնը, Փօսթա պահականաւին սպայները և այլն։

—Անգլիական դեսպանին եղբօրորդի Պ. Լօուրէնս Թըրրի մայրաքաղաքս եկած է կնոջը հետ և անգլիական դեսպանատունը իջած է։

ՅՈՅՆ ԲԱՐԵՐԱՐՆԵՐԸ. Մ...ի մէջ կը կարդանք.

«Ապրիլ 16ի Բէյբէր Լոյդը կը ծանուցանէ և մենք վերապահութեամբ կ'արտատպենք թէ Խրիսիւրքի էֆ. Զողրաֆոս սեղանաւորը, որ հիմակ Բարիզ կ'ապրի, 500,000 ֆրանքի գումար մը ղրկեր է Կ. Պոլսոյ Յունաց Պատրիարքին»։

ՅՈՒՆԱՑ ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԸ. — Տ. Անթիմոս Պատրիարքը Զատկի կիրակի օրը պատարագ մատոյց։ Կրօնական այս արարողութեան ներկայ էին ռուսական դեսպանը, հելլենական դեսպանը, ռումանական դեսպանն ու կինը, սերպիական դեսպանը եւայլք։

Եկեղեցական թափօրը դառնալէ ետք արտաքին պատին շուրջը, մեծ դռնէն մայր եկեղեցի մտաւ։ Ն. Ամենապատուութիւն նստաւ պատրիարքական աթոռին վրայ, մինչ դեսպանական մարմնին անդամները նստան անոր դէմը, յատուկ աթոռներու վրայ։ Տ. Անթիմոս Պատրիարք սրբարանին մէջ, իսկ սարկաւագապետը դասին մէջ՝ կարդացին պատարագի վերջին աւետարանը՝ յունարէն, Տ. Պօրիս՝ ռուսերէն, Տ. Սիրիլ՝ լատիներէն, աստուածաբանական վարժարանին աբեղայ սաներէն մէկը՝ սրպերէն, և յետոյ թափօրը նոյն կարգով մտաւ ընդունելութեան սրահը, ուր Պատրիարքը պերճախօս քարոզ մը տուաւ Քրիստոսի յարութեան վրայ, ներկայից կեցցէներուն մէջտեղ։

ԾԽԱԽՈՏԻ ՐԷԺԻՆ. — Ելմտական Նախարարին նախագահութեամբ անցեալ օր ի նիստ գումարուած յանձնաժողովը խորհրդակցութիւններ կատարեր է այն պայմանագրութեանց համար, զորս ծխախոտի Րէժին կնքած է սեղանաւորական և առեւտրական մէկ քանի հաստատութեանց հետ։

ԹՐԱՄՈՒԷՅԻ ընկերութեան վարչական ժողովը վաղը ի նիստ գումարուելով տնօրէնի ընտրութեան պիտի ձեռնարկէ։ Կըսուի թէ մինչեւ հիմայ երեսուն ընտրելիներ ներկայացած են։ Հաւանական կը դառնուի թէ Սօսիէթէ տը Շանժ է տը Վալէօռ դրամատան հաշուակալութեան պաշտօնեայ Պ. Քալօվօքօրէսփ պիտի կոչուի այդ պաշտօնին։

ԻՄԹԻԱԶ պատուանշանի ոսկի և արծաթ շքադրամները տրուած են Մանասըրի նորընտիր կուսակալ Ապտիւլքէրիմ փաշայի։

Ն. Վսեմութիւն այսօր իր պաշտօնատեղին կուղեւորի։

ՕՏԱՐ ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆՔ. — Սերպիոյ թագաւորը Թաքօվօ պատուանշանի առաջին աստիճանը նուիրած է Եպարքոսական խորհրդական Թէվֆիք փաշայի ինչպէս նաեւ Վեհ. Սուլթանի սենեկապետներէն Բաղըբ պէյի, Ս...ի շոգենաւին հրամանատար Շիւքրի փաշայի, կայս. անձնական սպայակոյտին Ֆէրիք Շաքիր փաշայի և Բ. զօրաբաժնին հրամանատար Շէվքէթ փաշայի։ Երկրորդ աստիճանը՝ Վեհ. Սուլթանի սենեկապետներէն Ֆայիզ պէյի, Խարիճիյէի թղթակցութեանց դիւանին տնօրէն Մինիր պէյի և կայս. մասնաւոր Արկեղ քարտուղար Իպրահիմ պէյի։

—Տանիմարքայի թագաւորը Տանըպրօկ պատուանշանի մեծ ժապաւէնը նուիրած է կայս. անձնական սպայակոյտին Ֆէրիք Շաքիր փաշայի և կայս. Թիկնապահ Ահմէտ Ալի փաշայի։

ՔՈԼԵՐԱՆ Ի Կ. ՊՈԼԻՍ. — Մարտ 31ի ուրբաթ օրուան ժամ 6էն մինչեւ ապրիլ 1ի շաբաթ օրուան ժամ 6, քոլերայէ երկու դէպքեր պատահած են ի Բերա։

—Իսկ ապրիլ 1ի շաբաթ օրուան ժամ 6էն մինչեւ ապրիլ 2ի կիրակի օրուան ժամ 6, երկու դէպքեր, որոց մին մահացաւ. ասոնց մին ի Գասըմ փաշա և միւսն ի Խասքէօյ։ Առաջուան բռնուածներէն երկուքը մեռած են։

—Ապրիլ 2ի կիրակի օրուան ժամ 6էն մինչեւ ապրիլ 3ի երկուշաբթի օրուան ժամ 6, մահցաւ երկու դէպքեր, մին՝ ի Թագսիմ և միւսն՝ ի Չէնկէլքէօյ։ Առաջուան բռնուածներէն երկուքն ապաքինած և երկուքն ալ մեռած են։

—Ապրիլ 3ի երկուշաբթի օրուան ժամ 6էն մինչեւ ապրիլ 4ի երեքշաբթի օրուան ժամ 6, երկու դէպք՝ Պոլսոյ կողմը։

ԴԵՂԱՐԱՆՆԵՐՈՒ համար պատրաստուած միօրինակ սակացոյցն երեկուընէ գործադրութեան դրուած է և իւրաքանչիւր դեղարանի յանձնուած է անոր տպագրեալ օրինակները։

ՔԱՐԱՓԱՆՑ ընկերութեան տնօրէն Պ. Կուանէ այս շաբթու Բարիզ պիտի ուղեւորի ընկերութեան վերաբերեալ ինչ ինչ գործոց կարգադրութեանը համար։

ՊԱԹՈՒՄԻ օսմ. ընդհանուր հիւպատոս Սուպհի պէյ, որ արձակուրդով մայրաքաղաքս կը գտնուէր, իր պաշտօնատեղին ուղեւորեցաւ։

ՀՐԴԵՀ. — Երեկ գիշեր ժամ 2ին Էյուպի Ագար Չէշմէ թաղին մէջ հրդեհ ծագելով փայտաշէն տուն մը այրեցաւ։

ՖԷՍԽԱՆԷԻ գործարանին համար Լոնտոնէն արհեստաւոր մը պիտի բերուի՝ չուխաները ներկելու գործին համար։ Անգլիացի այդ վարպետն ի մօտոյ մայրաքաղաքս կը հասնի։

—Սպարապետ Դուռը ձեռնարկած է նոյն գործարանին համար չուխայի պատրաստութեան յատուկ բուրդին գնման։

Պ. Բ. ՍԹԷՓԱՆՈՎԻՉ, մեծահարուստ յոյն մարդասէրը, որ Բարիզ գացած էր՝ աչքէ անցնելու՝ իր հանգուցեալ եղբօր ծախիւք կառուցանելու վրայ եղող եկեղեցւոյն աշխատութիւնները, մայրաքաղաքս դարձաւ։ Կըսուի թէ շինութեան ծախքը երկու միլիոն ֆրանքի չափ պիտի ըլլայ։

ԾՈՎԱՅԻՆ նախարարութիւնն որոշած է Իզմիտի նաւարանին մէջ նոր ձեւ շոգենաւ մը շինել տալ։ Այդ շոգենաւը, որ Կղզիներու, Գատըքէօյի, Մալթէբէի եւ շրջակայից երթեւեկութեանը պիտի յատկանայ, մասնաւորաբար պիտի ծառայէ բեռի և այլնի փոխադրութեան։

ՀԱՆՐՕԳՈՒՏ շինութեանց Նախարարութիւնն, ըստ խնդրանաց Այտընի կուսակալութեան, մէկ քանի մասնագէտ պաշտօնեայներ պիտի ղրկէ նոյն նահանգը՝ շինուած ու շինուելու վրայ եղող խճուղիներն ու ճամբաները քննելու համար։

ՊԱՊԱԿԱՆ Նուիրակ Տ. Պօնէթի բոլորովին ապաքինած ըլլալով, Զատկի օրը պատարագ մատոյց Սէնդ-Էսբրի եկեղեցւոյն մէջ։

ՍԵՐՊԻԱՑԻ նուագածուներու խումբը երկուշաբթի օր մայրաքաղաքս եկաւ։ Այդ խումբը Թէփէ-Պաշըի թատրոնին մէջ նուագահանդէսներ պիտի տայ։

ՔԱՐԱՀԱՆՔ. — Նոր կանոնագիր մը պատրաստուած է քարահանքերուն նկատմամբ, որոնց շահագործումը եթէ այս նոր կանոնագրին համեմատ կատարուի, տարին 175,000 ոսկի հասոյթ պիտի տայ կառավարութեան։ Պետական Խորհուրդը այդ կանոնագիրը նկատողութեան պիտի առնու։

ԱՐԿԱԾ. — Զատկի առթիւ ատրճանակ պարպելու սովորութիւնը այս տարի ալ կարգ մը արկածներու պատճառ եղաւ։ Կիրակի առտու, Ղալաթիոյ յոյն եկեղեցիներէն մէկուն թափօրը Մէմօրիըլ Չըրչի առջեւէն անցած ատեն, մարդ մը ատրճանակ մը պարպեց այնքան անզգոյշ կերպով որ եկեղեցւոյն պատին վրայ նստած անգլիացի տղու մը դէմքը վիրաւորեց։ Տղան անմիջապէս գերմանական հիւանդանոցը փոխադրուեցաւ։ Տղուն աչքը ծանր կերպով վիրաւորուած է։

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՐԿԱԾ. — Երկուշաբթի օրը ցաւալի արկած մը պատահեցաւ։ Ռուսական Օլէկ շոգենաւը, որ Սեւաստաբոլէն կուգար, դեռ չէր խարսխած, երբ ճամբորդները փոխադրելու համար հոն գտնուած նաւակներէն մին շոգենաւին անիւին տակ երթալով կտոր կտոր եղաւ։ Նաւավարներէն երեքը Րէշիտ, Իսմայիլ ու Գասըմ ջուրը իյնալով կրցան ողջ առողջ ազատիլ, բայց միւս երեքը անիւին տակ մնալով անյայտ եղան ծովին տակ. իրենց մարմինը դեռ գտնուած չէ։

ԱՆԱՏՕԼՈՒԻ երկաթուղւոյն ընկերութիւնը յառաջիկայ մայիս 1էն սկսեալ գործադրութեան պիտի դնէ ապրանքներու փոխադրութեան զեղչեալ 30% սակագինը Անատոլուի երկաթուղւոյն ամբողջ գծին վրայ և ճամբորդութեան զեղչեալ սակագինը Հայտար-Փաշայէն Բէնտիքի երթեւեկութեանց համար։ Ասոր ցուցակը վաղը պիտի հրատարակուի։

ՄԱՀԱՑՈՒՑԱԿ. — Մարտ 25էն 31, մէկ շաբաթուան միջոցին մայրաքաղաքիս մէջ հետեւեալ մահերը պատահած են.

	այր	կին	գումար
Իսլամ	74	59	133
Քրիստոնեայ	60	57	117
Հրեայ	8	8	16
	142	124	266

Անցեալ մարտ ամսուն Կ. Պոլսոյ ու արուարձանացը մէջ պատահած մահերու թիւը եղած է 1338, որոյ 97ը՝ ծաղկախտէ։

ՍԷԼԱՆԻԿԷՆ կը հաղորդեն հետեւեալ դէպքը. քաղաքին ոստիկաններէն Ահմէտ էֆէնտի անցեալ ուրբաթ օր երկու հրեաներու հանդիպեր է, որք կը կռուէին և մին միւսը դաշոյնով զարնելու վրայ էր. ոստիկանը միջամտեր է, սակայն հրեաներէ մին դաշոյնը անոր կռնակը մխեր է։ Ահմէտ էֆէնտի անկենդան գետինը փռուեր է։ Հրեայն անմիջապէս ձերբակալուեր և խոստովաներ է իր գործած ոճիրը։

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ՄԱՐՏԱՆԱՒ. — Անցեալ հինգշաբթի օր Իզմիրի նաւահանգիստը ժամաներ է Սան Ֆրանսիսքօ անուն ամերիկեան մարտանաւ մը, գեր-ծովակալի մը հրամանատարութեամբ։ Ունի 577 նաւաղներ և 12 թնդանօթներ։

Պ. ԿԱԶԷ. — Մայրաքաղաքիս ֆրանսական ընդհանուր հիւպատոս Պ. Կազէ, որ արձակուրդով Ֆրանսա կը գտնուի, ի մօտոյ աստ պիտի վերադառնայ։

ՊՐՈՒՍԱՅԻ շերամաբուծական վարժարանին տնօրէն Թորգոմեան էֆէնտի երէկ Պրուսա ուղեւորեցաւ։

ՊՈՒԼԿԱՐ ՏԱՂԻ հանքէն 143 օխայի չափ ոսկեխառն արծաթի հանածոյ բերուած է մայրաքաղաքս։

ՏՈՔԹ. ԷՄՄԵՐԻԽ առջի օրը բժշկական վարժարանին մէջ բժշկական հրապարակախօսութիւն մը ըրաւ։

ԵԼՄՏԱԿԱՆ նախարարութիւնը ձեռնհաս իշխանութենէն հրահանգ խնդրած է թէ դրօշմաթուղթ չունեցող կամ օրինական քանակութենէն պակաս դրօշմաթուղթ ունեցող գրութեանց համար առնուած դրամական տուգանքներէն հա՞րկ է վարձատրութիւն մը տալ իմաց տուող պաշտօնէից։ Պատասխան տրուած է որ պաշտօնեայք իրաւունք չունին վարձատրութիւն ստանալու և թէ առնուած տուգանքներու ամբողջն ալ պէտք է հասոյթ արձանագրել։

ԷՆԻՒԻՐԻՒ կաւի հանքին անցեալ տարուան հասոյթը 1,432,421 ղրուշ եղած է։

ՆՈՒԱԳԱՀԱՆԴԷՍ

Մայրաքաղաքիս սերպիական դեսպանատունը կազմակերպած է նուագահանդէս մը զոր Պէլկրատի Զայնական Ընկերութիւնը պիտի տայ յառաջիկայ ուրբաթ գիշեր, 7/19 ապրիլ, Թէփէ-Պաշըի թագաւորական թատրոնին մէջ։ Այս նուագահանդէս որ Սերպիոյ Թագաւորին հովանաւորութեան ներքեւ դրուած է, մեծ մասով պիտի բաղկանայ սերպիացի երգահաններու հեղինակած երաժշտական հատուածներէն զորս պիտի երգեն երկու սեռէ վաթսուն երգիչներ։

* *

ԲԵՐԱՅԻ ՍԻՐՔԸ այս գիշեր կուտայ իր վերջնեթեր «Դեսպանական Երեկոյթ»ը, շահեկան յայտագրի մը համաձայն և մասնակցութեամբ քանի մը նոր արուեստագէտներու։

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ Օբէրէթի խումբը վաղը գիշեր պիտի ներկայացունէ ՊՈՔԱՍ (Boccace)։

ԴՐԱՄԱՏՈՒՆ
Դ. Փ. ՋՈՔՈՒՐԵԱՆ

9. Ղալաթիա Քոմփէսիոն Խանին դիմաց Թիւ 9.

Սակարանի ու դրամական գործողութիւնք կը կատարուին գոհացուցիչ կերպով. կը ծախուին երկաթուղւոյ վաւերացեալ [illegible]։

Կտրօնները կը վճարուին ամենափոքր զեղչով։

Վիճակաւոր ամեն տեսակ արժէթղթոց առուծախ եւ ամեն տեսակ արժէթղթոց սկիզբէն մինչեւ վերջի վիճակահանութեանց պաշտօնական ցուցակներէն վիճակները կը քննուին։

Առնուած արժէթղթոց թիւերը մասնաւոր տետրակի մէջ արձանագրուելով կարեւոր շահեր անմիջապէս իմաց կը տրուին։

Գաւառներէն յանձնարարութիւնք փութով եւ գոհացուցիչ կերպով կը կատարուին, բաւ է որ փոխարժէք կամ արժէթուղթ միասին ղրկուին։

Ուզուած տեղեկութեանց ններուն պատասխանի համար նամականիշ ծախքը պէտք է ներփակել ըլլայ։

Դիմել Ղալաթիա Քոմփսիոն խանին դիմացը, Թիւ 9. Դ. Փ. ՋՈՔՈՒՐԵԱՆ ԴՐԱՄԱՏՈՒՆ

189 7—26

Տղայոց սնունդ. — Ֆոսֆաթին Ֆալիէռ։

Օ ՍՈՒԼԷՅԼ ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

[illegible], 42, Բօշոսքէօյ, Եէնի խան, Ղալաթիա, 42։

Այս հանրածանօթ վաճառատուն որ մեծերուած հին ապրանքներն ամբողջ սպառած է, իվաճառատունը վերստին բացած է արգոյ հասարակութեան ու իր բազմաթիւ յաճախորդներուն կը ծանուցանէ թէ առաջիկայ տօներուն առթիւ այլազան ընտիր ու էն նորաձեւ կերպասներ ու հաւաքածոյ մը բերել տուած է Ֆրանսայի եւ Անգլիոյ լաւագոյն գործարաններէն։ Հասարակութիւնը ՅՈՅԺ ՉԵՂՉԵԱԼ ԳԻՆԵՐՈՎ ծագուստները պիտի գտնէ, ու գոհունակութիւնը պիտի ունենայ իր ատակի ծախսել՝ աշխատանք հայթայթելով տեղայի գործաւորներու։

258 14—48

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿ.

Էյլօօ շոգենաւը, նաւապետ Ուաթսըն, ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հոս հասած, պարպած և Օտեսա ուղեւորած է։

Իտալօ շոգենաւը, նաւապետ Ուօղըն, ընդհանուր վաճառքով Հըլէն մեկնած է ամսոյս 8ին ուղղակի Պոլսոյ համար և 20ին հոս կ'սպասուի։

Գոյթօ շոգենաւը, նաւապետ Պէրրարդ, ընդհանուր վաճառքով Հըլէն մեկնած է ամսոյս 13ին ուղղակի Պոլսոյ համար, եւ 28ին հոս կ'սպասուի։

Սէուէօ շոգենաւը, նաւապետ Ճօնսըն, ընդհանուր վաճառքով այժմ կը բեռնաւորի ի Հըլ և ամսոյս 19ին պիտի մեկնի ուղղակի Պոլիս գալու համար։

THE
LANCASHIRE
INSURANCE
COMPANY

ՄԱՆՉԸՍԹԸՐ ԱՆԳԼԻԱ
1852ին հիմնուած
ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 3,000,000 անգլ. ոսկի
ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 1,540,000 » »

Ապահովագրութիւնք ընդդէմ հրդեհի ամեն տեսակ կալուածներու վրայ, թէ քարաշէն և թէ փայտաշէն, կահերու և ապրանքներու վրայ։

Ընդհ. գործակալք ՊՕՆՏ ՍԻԼԼԷՐ և ԸՆԿ. Ղալաթիա, Բիւչիւք Թիւնէլ խան, թիւ 4
Փոխ-գործակալ ՊԵՏՐՈՍ ՀԱՄԱՄՃԵԱՆ
Պոլիս, Անանիաթի խան

ՀԵՄՏԼԱՆԻ'Ի
ՀԵՄՏԼԱՆԻ'Ի
ՀԵՄՏԼԱՆԻ'Ի

1894ի օրինակներ, Տրնլօբ օդային քառուչներով ու սնամէջ քառուկներով, առաջին տեսակ։

Կը գտնուի Պ. Պ. ՊՕՆՏ ՍԻԼԼԷՐ ԵՒ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ քով, Ղալաթիա, Բիւչիւք-Թիւնէլ խան։ Ներկայացուցիչք անգլիական գործարաններու։

Կը խնդրուի քննել և բաղդատել։ 45

ՍԿՈՏԻ ՄՕՐԻՒ ՁԿԱՆ ՕՇԱՐԱԿ

Եըլտըզ, Կ. Պոլիս, 13 դեկտ. 1888

Պարոնայք Սկոդ եւ Պօուն,

Կը ցաւիմ որ պաշտօնական դիրքովս կարող եմ փորձեր ընել, այլ համաձայն ուրիշներուն փորձերուն եւ այն բժշկաց որոց պաշտօն յանձնեցի փորձել զայն մեր հիւանդանոցաց մէջ, կը յայտարարեմ որ ձեր Մօրիւ ձկան իւղն իր այդ վիճակին մէջ դիւրաւ խմուելով և մարսուելով, կը համապատասխանէ այն յատկութեանց զորս ախտաբուժական գիտութիւնն ի վաղուց անոր պահանջած է, մասնաւորապէս այդ յաջող պատրաստութեան մէջ։ ՏՐ. Ս. Ս. ՄԱՒՐՈՅԷՆԻ ՓԱՇԱ

Բժիշկ Վեհ. Սուլթանի

ՍԵՂԱՆԱՒՈՐԱԿԱՆ
ՍԱԿԱՐԱՆ ՂԱԼԱԹԻՈՅ

5/17 Ապրիլ 1895

Անուանական Դրամագլուխ	Թիւոց Անուանական Գիները	[illegible]	Տոկոս %	Անուանք Արժէթղթոց	Թուականք	Ընթացիկ Գիներ: Գոցուեցաւ երէկ երեկոյ	Ընթացիկ Գիներ: Բացուեցաւ այս առաւօտ
Ա. Ո. 7,183,872	100		1	Քոնսոլիտ Սէրի A	1881	— —	63 20
» 10,241,048	100		1	» » B		— —	45 20
» 30,332,811	100		1	» » C		— —	31 10
» 43,963,396	100		1	» » D		29 10	29 09
Ֆր. 798,000,000	400		—	Ռումելիի Երկաթուղի	1870	156 75	156 50
Ա. Ո. 4,545,000	100		4	Օսմանիէ	1890	— —	103 —
Ֆր. 185,681,180	500		4	Բրիօրիթէ	1890	— —	— —
Օ. Ո. 6,499,988	Ֆր. 500		5	Մաքսային Պարտամուրհ	1886	— —	— —
	[illegible]	[illegible]					
Ա. Ո. 10,000,000	20	10		Պանք Օթոման	1863	— —	— —
Օ. Ո. 550,000	22	11		Քրէտի Ժէնէրալ Օթոման	1869	10 33	11 25
Ա. Ո. 600,000	10	6		Պանք տը Քոնսդանդինոբլ	1872	— —	5 04
» 600,000	10	5		Սօս. Օթ. տը Շանժ է տը Վալ.	1872	— —	6 32
Ֆր. 14,000,000	140	140		Բաժնեթղթ. Լաւրիօնի Հանքին	1873	— —	50 —
» 45,000,000	500	300	5	Անատոլուի (Բաժնեթուղթ	1889	— —	605 —
» 80,000,000	500	500		Երկաթուղիք (Պարտամուրհ		— —	312 —
Օ. Ո. 200,000	20	8	5	Թրամուէյ (Բաժնեթուղթ	1882	— —	11 05
Ֆր. 709,506	500	500		(Պարտամուրհ		— —	501 —
Ֆր. 100,000,000	500	200		Օսմ. Ռէժի	1883	— —	22 18
Ա. Ո. 110,000	1.40	1.40	6	Օսմ. Սիկարէթ	1892	— —	3 20
Օ. Ո. 440,000	11	5 1/2		Օսմ. Ապահովագրական Ընկ.	1893	— —	8 97 1/2
Ֆր. 20,000,000	500	500		Ջրի Ընկերութիւն, Տէրքոս	1882	— —	465 —

ՍԹԻԼԱՆՑ (Բրիմ) ՏԻ ՎՐԱՅ	Օ. Ո.	Ղրշ.
8 օրուան համար 1000 հատի	2	90
1 ամսուան համար	6	50
1 օրուան համար	1	30
Ռըբոր	—	—
Կանխիկ (Հէվալէսիզ)	—	40
ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿԱԳՐՈՑ		
Լոնտոն 3 ամիս Ղրշ.	111	3/4
Փարիզ » Ֆր.	22	60
Վիեննա 8 օրուան Ֆիոր.	10	87 1/2
Պերլին չէք Մարք.	18	20

ՍԹԻԼԱՆՑ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻԻ ՎՐԱՅ		
8 օրուան համար 25 հատի Ֆր.	4	—
1 ամսուան համար »	6	—
ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՑ		
Անգլ. ոսկի Օ. Ո. 100 ղրշ.էն	110	39
20 Ֆրանքնոց	88	04
20 Մարքնոց (Գերմանական ոսկի)	107	20
Քրիմից	51	15
Ռուպլ Թղթադրամ	8	37
Մէճիտիյէ	108	04
Մանր արծաթ	103	—
Մէթալիք	96	—
Տոկոս Ղալաթիոյ Սակարանի	6	—

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆՔ

ՓԱՐԻԶ 17 Ապրիլ		
Քոնսոլիտ Օսմ. B Կնիքով. Ֆր.	— —	—
» » C » »	— —	—
D (Բացուած »	— —	—
(Գոցուած »	26	25
Ռումելիի Երկաթուղի »	155	90
Բրիօրիթէ »	487	50
Մաքսային Պարտամուրհ »	501	25
Օսմանիյէ »	476	25
Ռէժիի Բաժնեթուղթ »	506	25
Պանք Օթոման (անուանին.) »	715	62
Ռանթ Ֆրանսական 3% »	103	—
» » 4 1/2% »	108	85
» Իտալական »	88	75
Քրէտի Լիոնէ »	823	75
Քրէտի Ֆոնսիէ »	— —	—
Քոնդուառ տ'Էսքոնդ »	— —	—
Սուէզի Բաժնեթուղթ »	— —	—
Եգիպտական Միացեալ »	530	62
Չէք Լոնտոնի վրայ »	25	25
ՎԻԵՆՆԱ 17 Ապրիլ		
Ռումելիի Երկաթուղի Ֆիորին	85	12
Օսմ. Ռէժի »	246	75
Փոխանակ. Լոնտոնի վրայ ի տես	122	20
» Փարիզի »	— —	—

ԼՈՆՏՈՆ 17 Ապրիլ		
Քոնսոլիտ Օսմանեան A Ա. Ո.	63	50
» » B »	45	50
» » C »	28	50
D (Բացուած »	— —	—
(Գոցուած »	25	92
Օսմ. Փոխ. 1891ի 4% (Երշխութեալ.	— —	—
» » 1894 3 1/2% (Եգպ. Հրկ.ով	— —	—
Պանք Օթոման (վճարեալ) »	18	63
Այտընի Երկաթուղի »	12	50
Միացեալ Եգիպտական »	104	87
Առանձնաշնորհեալ » »	— —	—
Անգլ. Քոնսոլիտէ »	105	43
Ռանթ Հելլենական 5% »	— —	—
» » 4% »	— —	—
Պուլկար. Փոխառ. 6% »	— —	—
» » Նոր 6% »	— —	—
Փոխանկ. Փարիզի վրայ 3 ամիս	25	425
ՊԵՐԼԻՆ 17 Ապրիլ		
Օսմ. Փոխառութիւն 1888ի Մարք	— —	—
Ռումելիի Երկաթուղի »	144	50
Անատոլուի Երկթղ. 1/4 Պրթղթ. »	— —	—
Փոխանկ. Լոնտոնի վրայ 3 ամիս	20	41
» Փարիզի » 2 ամիս	— —	—
Մակեդոնիոյ Երկաթուղի	— —	—

ՓԱՐԻԶ, ՓՈՔՐ ՍԱԿԱՐԱՆ 17 Ապրիլ

Օսմանեան Քոնսոլիտէ D. Սէրի	— —	—
» Երկաթուղի	— —	—
» Ռէժի	— —	—
Մաքս գլխՊարտամուրհ	— —	—
Բրիօրիթէ	— —	—
Պանք Օթոման	— —	—
Եգիպտական Միացեալ	— —	—
Ֆրանսական Ռանդ 3%	— —	—

Ոսկեհանքի արժէթուղթք
Հարաւային Ափրիկէի

Գնենք և ծախենք
Առանց ոեւէ ծախքի

Croeusus deep
West Rand Mines
Sheba
British S. A. (Chartered)
Transvaal Consolitated etc. etc.

Ա. Ֆարրա
Փոխանակութեան Միջնորդ
13—90 264 Կ. Պոլիս

ԻԼԱՆ ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

Նիզամիէ չայիր անպարը իչուն միւպայեասը միւնագասայա գօնուլան 1,500,000 գըխէ արբանըն պէհէր գըխէսի 22 փարատա թալիպի էօհտէսինտէ օլուպ նիսանը ռումինին 6ընճը բէնշէնպիհ կիւնիւ գարարը գաթիւի միւրիւնճէկինտէն թէնգիւլը ֆիյաթ իլէ մէզքիւր արբանըն իթասըն թալիպ օլանլարըն մագամը ալիի Սէրասքէրի լէվազիմաթը ուսումիէ տայիրեսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։ Նօ. 23

Մամիւլաթըմիլաթ Սէլանիկ Ֆըրգասընըն միւնագասատա օլան էրզաքընտան նանը ազիզ 34, կիւչիթ 148, էրզ 71, սատէ 318, թուզ 24, սօղան 22, սբարմաչէթ 230, սապուն 110 հաթապ 3 1/2, քէօմիւր 11, չայիր 18, քիյահ 11, սաման 7, կազ 35, իւզիւմ 54, զէյթին եաղը 106, սիրքէ 24, զէյթին տանէսի 57, չէքէր 89 ֆասուլեա վէ նոխուտ 44, բէյնիր 145 փարա ֆիյաթլար իլէ մահալլինճէ թալիպի էօհտէսինտէ օլտուղունտան պու ֆիյաթլարտան թէնզիլաթ իճրասը իլէ իթայա Տէրասատէթտէ թալիպ օլանլարըն մագամը ալիի Սէրասքէրի լէվազիմաթը ուսումիէ տայիրեսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

Նօ. 24 1—3

Իզմիրտէ պուլունան ասաքիրը շահանէնին միւնագասայա գօնուլան էրզաքընտան բէքսիմաթ 54, նանըազիզ 32,50, կիւչիթ 189,50, էրզ 75, սատէ 347, սօղան 14, նոհուտ 33,50, գուրու ֆասուլեա 35, բուղտէ զէյթ 115, բաթաթէս 32, զէյթին 73, չէքէր 80, սապուն 80, կազ 33, հաթապ 3,50, քէօմիւր 13,50, չայիր 61,5 սաման 8 փարայա մահալլինճէ թալիպի էօհտէսինտէ օլտուղունտան մէզքիւր ֆիյաթլարտան թէնզիլաթ իճրասը իլէ իթասընա թալիպ օլանլարըն մագամը ալիի Սէրասքէրի լէվազիմաթը ուսումիէ տայիրեսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

Նօ. 25 1—3

ՓՇՈՐ ՊՐԱՈՒ

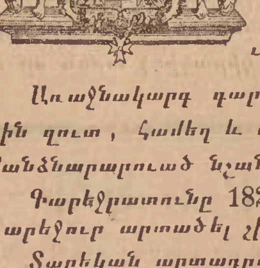

Միւնխէն, Պավիէռ

Հայթայթիչ Գերմանիոյ կայսր ու Բրուսիոյ թագաւոր Վիլհէլմ Բ.ի

Պաւիէրայի գարեջուր, Կ. Բշորի գարեջրատան
Աւստրական Խորհրդական
Աւստրիոյ-Հունգարիոյ թագաւոր կայսեր և Պաւիէրայի խնամակալ իշխանին։

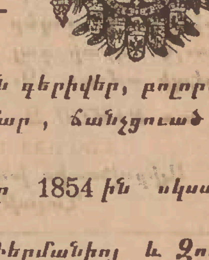

Առաջնակարգ գարեջուր Պաւիէրայի, ուրիշ ամեն գարեջուրներէն գերիվեր, բոլորոյին զուտ, համեղ և զովարար ըմպելիք, ամեն ազգաններու յարմար, ճանչցուած և վաւերացուած նշանաւոր բժիշկներու կողմէ։

Գարեջրատունը 1820ին հաստատուած է. ինք առաջինը եղաւ որ 1854ին սկսաւ գարեջուր արտածել շիշերով։

Տարեկան արտադրութիւնն է 600,000 հեկտոլիտր։ Կեդրոններ Գերմանիոյ և Զուիցերիոյ բոլոր մեծ քաղաքներուն մէջ, ի Լոնտոն, Փարիզ, Հավր, Ռուէն, Պրուսէլ, Լիէժ, Անվերս, Ամստերտամ, Հաակ, Ռոթերտամ, Միլան, Հռոմ, Վիեննա, Նիւ-Եորք այլն։

Միտալներ և վարձատրութիւններ՝ Միւնիխի (1854), Քէօլնի (1865), Փարիզի (1867), Վիեննայի (1873), Հակենաւի (1874), Ֆիլատելֆիայի (1876), Նիւրէնպերկի (1882, ոսկի միտալ), Ամսթերտամի (1883, ոսկի միտալ), Պրուսէլի (1888, ոսկի միտալ և պատւոյ վկայագիր), Մելպուռնի (1889, առաջնակարգ արժանեաց շքադրամ պատւոյ յիշատակութեամբ) ցուցահանդէսներէն։

Բշոր Պրաու գարեջուրը կը վաճառուի հետեւեալ գարեջրատունները.

Տեմէզրաքօբուլօ եղբարց քով, Բերա, Մեծ-Փողոց, Ռուսական դեսպանատան դէմ, թիւ 430։

Բոլոր Արեւելքի համար միակ ներկայացուցիչն և շիշով գարեջուր վաճառողն է

« Փշոր Պրաու »
Վիլհէլմ Բոլուքա
Պաղար Ալման

Բերա Մեծ-Փողոց, 1388 25 6—78

ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԴՀ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԻՄՆԵԱԼ ԸՍՏ ՀՐՈՎԱՐՏԱԿԻ · ՎԵՀԱՓԱՌ ՍՈՒԼԹԱՆԻՆ

1892 ՕԳՈՍՏՈՍ 2|14ԻՆ — 20 ՍԷՖԷՐ 1310

Ապահովագրութիւնք ՀՐԴԵՀԻ, ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԵԱՆՑ, ԿԵՆԱՑ ԵՒ ԱՅԼ ԱՄԵՆԱՅՆ ՎՆԱՍՈՒՑ

ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻՆ, Կ. ՊՈԼԻՍ · ԵԵՆԻ ԽԱՆ, ՔԱՐԱՔԷՕՅ, ՂԱԼԱԹԻԱ 28

PHŒNIX FIRE OFFICE

ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

ՖԻՆԻՔՍ

ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՍՈՅԹ Անգղ. Ոսկի 1,000,000 — Հիմնեալ ի Լոնտոն այմին 1782

ՖԻՆԻՔՍ, հիմնեալ առաւել քան մի դար յառաջ, սոսկ հրդեհի ապահովագրու թեան ընկերութիւն մ'է որոյ բաժնետէրք Անգղիոյ ամենահարուստ և հանրածանօթ դրամատէրքն են ունենալով անսահման պատասխանատուութիւն։

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութեան աշխարհահռչակ առատաձեռնութեան մի գլխաւոր ապացոյցն է 18,000,000 Անգղ. ոսկւոյ գումարն զոր ցարդ վճարած է հրդեհի վնասուց համար։ 53

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութիւնն կ'ապահովագրէ ընդդէմ հրդեհի և կայծական կալուածք, կարասիք և ապրանք՝ յոյժ նպաստաւոր պայմանօք և միջնորդութեամբ ստորագրելոցս, որք ունիմք լիազօր իշխանութիւն կարգադրելու անմիջապէս մեր ապահովագրելոց կրած վնասներն։

Հ. ՍՈՒԱՆ և Ընկ. ընդհ. գործակալք Կ. Պոլսոյ, Պուլկարիոյ և Սեւ ծովու եզերաց Ղալաթիա, Պանք Օթոմանի վարի քովը ի Վիթալիս խան, գետնայարկ թիւ 1։

ԻԼԱՆ ՊԱԶԸ ՍԷՐԱՄՔԷՐԻ

Ֆապրիգաի հիւմայունիյար մէնսուպաթը իչուն 600,000 գրէւշի ճէտիտ քէրիէ վէրգըմ կէօմիք էնգարէ վէ Եոկիչէնի մալը Սենատօյը եաքալըըընըն միւպայեա օլունաճաղը վէ մարթ րումինին 29ընճը կիւնիւ գարարը վիւլէճէկի Եվվէլճէ իլան օլունմուշ իսէտէ հասպ էլ իճապ գարարը գաթիյինին նիսանը րումինին 5ինճի չարշանպին վէ 100 ւէ 5 տաիւ իրթէսի բէնչշէնպին կիւնինէ թէրք վէ թաալիգ գըլընմըշ օլտուղունտան իթայա թալիպ օլանլարըն մէզգիւր կիւնլէրէ գատար մազամի ալիի Սէրասքէրի լէվազըմաթը ումումիէ տայիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

Նօ. 22 3—3

ՊԱԶԱՐ ՌՈՒՍ
Ալպէրթ Իլեա և Ընկ.
447, Բերա Մեծ-Փողոց, 451
(ռուսական դեսպանատան քով)
մասնաւորապէս կը գտնուին՝

Ամէն տեսակ ընտրելագոյն.—Զարդած, ագած և [illegible] ձուկեր—Թարմ, մաքուր կարագ—Պանիրներ—Երշիկներ—Խամպոն—[illegible]—Հաւկիթ—Հաւանեցած վառեակ—Հանքի ջուր—Պապրիկա—Պիսքիւիթ—[illegible]։
Մեծ պէտրոսէն պղինձէ [illegible] վատկա և ռուսական տաքնակարդ ըմպելիք

Որոշ գին
Ծան.—Պազար Ռուսը շաբաթն երկու անգամ կանոնաւորապէս ապրանք կ'ընդունի։ 210

COMP. RUSSE
DE NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE
ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Ճարթուան երթեւեկութիւնք

Բշ. 3/15 Օտէսայի սուրհանդակ, ժամ 2ին յետ միջօրէի։
Գշ. 4/16 Աղեքսանդրիոյ ուղղակի սուրհանդակը ժամ 5ին յետ միջօրէի, Պիրէոսի ճամբով
Դշ. 5/17 Սեվաստաբոլի սուրհանդակ, առաւօտեան ժամ 10ին։
Դշ. 5/17 Սուրհանդակ դէպի Փոքր-Ասիոյ նաւահանգիստները մինչեւ Պաթում, առաւօտեան ժամը 11ին։
Եշ. 6/18 Օտէսայի սուրհանդակ, ժամը 2ին յետ միջօրէի։
Ուր. 7/19 Աղեքսանդրիոյ Սուրհանդակ, հանդիպելով Սուրիոյ նաւահանգիստները երկու շաբաթը անգամ մը ժամը 4ին։

ԱԶԴ.— Ապրիլ 4/16, երեքշաբթի օրը Կ. Պոլսէն դէպի Սուրիոյ նաւահանգիստները մեկնող գոլէոբը Զմիւռնիոյ մէջ պիտի հանդիպին Թրիփօլի, Պէյրութ, Եաֆա եւ Բոր-Սայիտ զաւոց շոգ նաւին 263

ՔԻՒՆԱՐՏ (CUNARD
ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ
[illegible] Լիվըրբուլէ և Միջերկրական ծովու [illegible]

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնո
Ումպրիա	7718	Պոթնիա	4531
Էդրուրիա	7718	Սամարիա	3574
Սէրվիա	7394	Մարաթոն	2403
Աւրանիա	7268	Ազիա	2393
Բավոնիա	5587	Սարակոսա	2166
Սէֆալոնիա	5517	Թարիֆա	2246
Կալլիա	4809	Բալմիրա	2144
Սիթիա	4557	Թրինիտատ	1899
Ալկրօ	2143	Մորոգգօ	1855
Բէոսար	1876	Քամբանիա	12950
Շէր գորիկ	1614	Լուքանիա	12950
Գասպալոնիա	4845		

Թրէնիքեան շոգեր, նաւահանգստա... Լիվըրբուլէն պիտի գայ ընդհանուր վաճառքով դէպի ամսոյս 19։

Դիմել առ ԹՈՄԱՍ Զ. ՃՈԼԻ գործակատար
Thomas C. Joly
Ալկաքսանտր խան, թիւ 401
Ղալաթիա 932

ՄՈՍ
ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Լիվըրբուլէ, Պօրտոյէ, Միջերկրականի և Սեւ Ծովէ դէպի Քոնստանտինուպոլիս

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Րամսէս	3000	Թիպս	2500
Անպիս	3000	Նէքթիս	2400
Թէյպըր	3000	Օսայրիս	2250
Քեանոբուս	3000	Բէրա	2250
Ֆարոս	3000	Սֆինքս	2000
Օսմանլի	3000	Կասքընի	1500
Մարիօթիս	2500	Կիւյէն	1500

Դիմել առ Ժ. Վ. ՎԻԹՕԼ և Ընկ.
Ուիթօլ խան
ՃԷՅՄՍ ՄՈՍ և Ընկ.
847 31, Ճէյմս Սդրիդ Լիվըրբուլ

ԿՈՍՏԻԿԵԱՆ ԵՂԲԱՐՔ
ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԴԱՇՆԱԿՆԵՐՈՒ ԵՒ ԵՐԳԵՀՈՆՆԵՐՈՒ
ՊԱՀՃԸ ԴԱՔՈՒ, ՈՒԻԹՈԼ ԽԱՆ, ԹԻՒ 7, ՍԹԱՄՊՕԼ

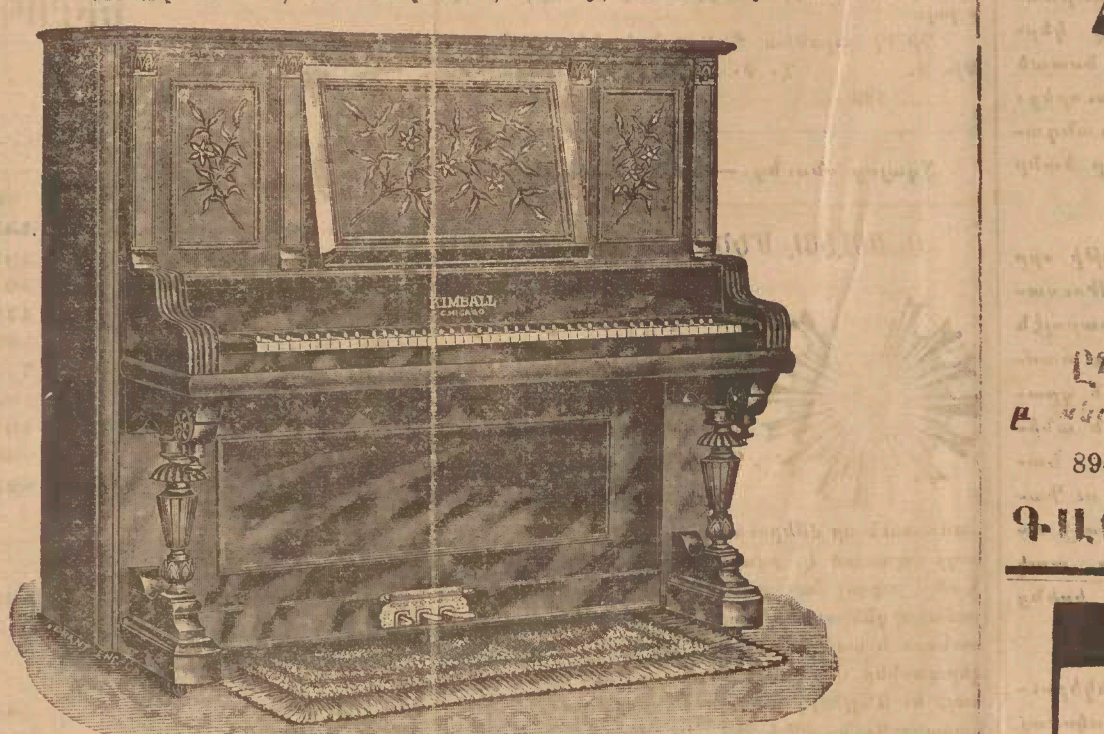

W. W. KIMBALL & C°
ՇԻԳԱԿՕՅԻ ՀՌՉԱԿԱՒՈՐ ԳՈՐԾԱՐԱՆԻՆ
ԳՈՂՈՄՊԻԱՆԱՆ «ՏԻԵԶԵՐԱԿԱՆ ՑՈՒՑԱՀԱՆԴԷՍԷՆ»
ԱՄԵՆԱԲԱՐՁՐ ՎԱՐՁԱՏՐՈՒԹԻՒՆԸ ԱՌԱՒ
ՁԱՅՆ.— ՔԱՂՑՐ ԵՒ ՆԵՐԴԱՇՆԱԿ
ՇԻՆՈՒԱԾՔ.— ՃՈԽ ԵՒ ԶՕՐԱՒՈՐ

Ամերիկեան ապրանաց գերազանցութիւնն աշխարհածանօթ է ար էն. միայն թէ գներուն համեմատաբար բարձրութեան պատճառաւ դիւրամատչելի չեն համարուած այս երկրին մէջ։ Կոստիկեան եղբարք պատիւ ունին ծանուցանել Արգոյ հասարակութեան թէ, մասնաւոր համաձայնութեան մ'եկած են այս գործարանին հետ, Պոլսոյ, Եգիպտոսի, Պուլկարիոյ եւ բոլոր Արեւելքի մէջ այս ընտիր գործիները ծանօթացնելու համար, որով կարող են նոյն իսկ յԱմերիկա ծախուած գներէն շատ աւելի աժան վաճառել զանոնք։

Արգոյ յաճախորդք, փոխանակ Բերայի մեծածախս խանութները դիմելու, երբ մեր վաճառատունն այցելել հաճին, փորձով պիտի տեսնեն թէ, հասարակ դաշնակի մը գնէն քիչ մը աւելի վճարելով, պիտի կարենան ունենալ այս պատուական Դաշնակներէն եւ Երգեհոններէն։

ԿԸ ԳՏՆՈՒԻՆ ՆԱԵՒ ԾԱԼԼՈՒՈՂ ՄԱՀՃԱԿԱԼՆԵՐ
ԲԱՂՂՐՈՎԻՆ ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԳԻՒՏ

Դրցուած վիճակի մէջ հայելաւոր սքանչելի դարանի մը ձեւն ունենալով, բացուած ատեն իւր ամեն պէտքերովը կատարեալ եւ հանգստաւէտ անկողին մը կը ներկայացնէ։

ՎԻԱԼԻ ԳԻՆԻ

ԿԱԶԴՈՒՐԻՉ ԶՕՐԱՑՈՒՑԻՉ ՎԵՐԱՆՈՐՈԳԻՉ

Ամենազօրաւոր կազդուրիչն զոր պարտին գործածել Ապաքինողները, Ծերերը, Կանայք, տկարակազմ Տղայներն և ամեն փափուկ անձինք։

Բաղկացեալ Մկանանց և Ջղային ու Ոսկրային դրութեանց կազմութեան և զարգացման յոյժ անհրաժեշտ Նիւթերով։

ՔԻՆԱՅՈՎ ՄՍԻ ՀԻՒԹ ՖՈՍՖԱՏԸ ՏԸ ՇՕ

ՎԻԱԼԻ ԳԻՆԻՆ ամենէն ազդու դեղերու միութիւնն է, ընդդէմ Արեան տկարութեան, թեղնութեան, Թոքախտի, Ստամոքսի ամեն ցաւերու, փորհարութեան, Հիւծման, երկար ապաքինմանց, եւն. ի մի բան, Թուլութեան, Վատութեան, Ջղային ուժասպառութեան ամեն վիճակներուն որոց շատեր շարաշուք կերպիւ ենթակայ են մեր օրերս։

ԼԻՕՆ—Դեղարան Ժ. ՎԻԱԼ, Վիքթոր Հիւկօ փողոց, 14—ԼԻՕՆ 1057

Գործակալ և միակ աւանդապահ ի Կ. Պոլիս ՕԿԻՒՍԹ ԲԱՅԷԼԱ Ղալաթիա, Մահճանէ, Թ. 86. փոքրաքանակ կը վաճառուի ամէն դեղարաններու մէջ և դեղավաճառներու քով։

ՏՐՔ. Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ
Հաստատեալ 1852 — ԱՆԿԼՕ-ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺՔ — Հաստատեալ 1852
ԹԻՒ 396 ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ, ԲԵՐԱ

Մասնագէտ առանց քաշուէ լինտի արհեստական ակռաներ պատրաստելու, մէկ անգամէն ամենաաստիկ ցաւած ակռաները, ոսկի ադամանդ և մետաղով լեցնելու, ինչպէս նաեւ կը դարմանեն բերնի և ակռայի ամեն կերպ ախտերն և կը քաշեն առանց ու զգացնելու։ (Բացի կիրակիէ) ամեն օր առաւօտէն մինչեւ կէս օր։ 38

ՖԷՐՆԷՏ-ՊՐԱՆԳԱ
Մասնաւոր բաղադրութիւն Միլանի Պրանգա եղբարց
Մատակարարք Իտալիոյ Արքայական Տան

Ոսկեայ չքանշան՝ Բարիզի 1889ի Տիեզերական Արուեստահանդէսին մէջ։

Քսան տարուան յաջողութիւն յԻտալիա, յԱմերիկա, ի Հնդկաստան, յԱրեւելս և յԵգիպտոս.—Շքանշան 1885ի Անվերսայի, 1884ի Թուրինի, 1883ի Նիսի, 1881ի Միլանի, 1888ի Մէլպուրնի և Պրուքսէլի, 1879ի Սիտնէյի, 1878ի Բարիզի, 1876ի Ֆիլատելֆիոյ, 1873ի Վիէննայի մի ջազգային ցուցահանդէսներուն մէջը։

ՖԷՌՆԷՏ-ՊՐԱՆԳԱ տաղղչապահական ամենէն ծանօթ պիտքերն է։—Շատ բժիշկներէ կը յանձնարարուի իբր զգուշական դարմանական ճահճային երկիրներու տենդերու, տարափոխիկ հիւանդութեանց և քոլերայի։

ՖԷՌՆԷՏ-ՊՐԱՆԳԱՆ կը դիւրացնէ մարսողութիւնը, կը հանդարտեցնէ ծարաւը, կը գրգռէ ախորժակը, կը բուժէ գլխու ցաւը, գլխու պտոյտը, ջղային ցաւն և մելամաղձութիւնը։

Այս ըմպելիք, բոլոր ծանօթ պիտքերներէն և ամէններէն գերազանց, կ'առնուի ամեն օր ճաշէն առաջ իբր ախորժաբեր։ Ջուրէն յետոյ, ազդու մարսողական է։ Կարելի է խառնել զայն վերմութի, գինիի, Սելցի ջրոյ և խաշուէի հետ.

ՖԷՌՆԷՏ-ՊՐԱՆԳԱՆ, ինչպէս և նոյն տան վերմութը, կը գտնուի գլխաւոր անուշարարաց, նպարավաճառաց և գինեվաճառաց քով։

Թուրքիոյ համար կեդրոնատեղին է ՊՈՆՈՄԻ և ՐԷՔՔԻՍ 2218

HAMBURG MUNICH UNITED
ՀԱՄՊՈՒՐԿ ԵՒ ՄԻՒՆԻԽ
ՄԻԱՑԵԱԼ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՔ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

Դրամագլուխ	Փրանք 8,000,000
Պահեստի դրամ	» 10,028,000
Տարեկան հասոյթ	» 23,250,000

Ընկերութիւնք ՓՈԽԱԴԱՐՁ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ կ'ապահովագրեն մթերանոցներ և [illegible] և տուն մէջ գտնուած վաճառքներ և կարասիներ խիստ չափաւոր սակագնօք
894 Լիազօր ներկայացուցիչ Կ. Պոլսո
ԳԱՌՆԻԿ ԱՊՏՈՒԼԱՃԱՆ Ղալ. [illegible] Ասլանիատիս խան 12, 13, 14

SANTAL SALOLÉ LACROIX
ԳԱԲՍԻՒԼՆԵՐԸ
Միզային գործարանի հիւանդութեանց դէմ գործածուող հականեխիչ դեղերուն ամէնէն ազդուն և ամենալաւ իւրացնելին է։
Վաճառատեղին՝ դեղարան Լագրուա, 76, Շաթօտօ փողոց. Բարիզ.
Կը գտնուի բոլոր դեղարաններուն մէջ։

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ՏՈՒՆ ԹԷՅԻ
ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ ՅԱՄԻՆ 1880

Կ. ԵԱՎՐՈՒԵԱՆ — Յ. ԽՍԱՖՈՒԼԵԱՆ

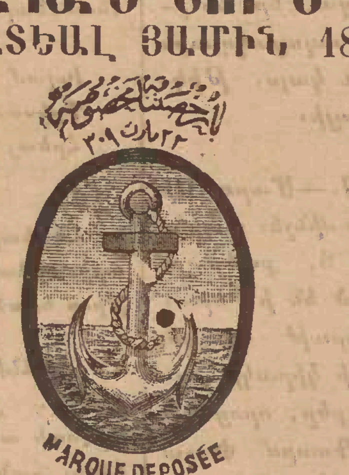

Մասնաժողով կը բռնուի Օսմանեան ամեն ճիւղերու [illegible] մէջ

Թէյի գործածութեան ընդհանրանալովը, թէյի ճաշակն ալ նրբացած է, որով թէյի առեւտուրն վաճառականութենէ աւելի արուեստ մըն է, որ միայն երկարատեւ և ճոխ փորձառութեամբ կ'ստացուի։

Մեր տունն, որ արդէն հանրածանօթ էր բազմամեայ ընդարձակ գործառնութեամբք, այս տարի ալ իր մասնաւոր գործակալաց ձեռամբ գնած է բազմաքան և խիստ մեծաքանակ ընտիր թէյեր Չինաստանի, Ճավայի, Սէյլանի և Հնդկաստանի գլխաւոր արտադրիչներէ. և արդէն հասած են մեզ, և հետզհետէ պիտի ստանանք թէյեր, որք գերընտիր հոտաւէտութեամբ ամեն ճաշակի յարմար ըլլալով հանդերձ գներու անհամեմատ աժանութեամբ մեզ մատուցած առաւելութիւնք, մեր տան դէմ մրցումն անկարելի կընեն։

Մեր բազմաթիւ յաճախորդաց պահանջմանց յաւ եւս գոհացում տալու համար ընդարձակած ենք մեր մթերանոցն, ուր ամեն տեսակ ընտիր թէյեր թէ՛ սնտուկներու և թէ՛ այլ և այլ մեծութեամբ տուփերու մէջ մեծաքանակ միշտ պատրաստ կը գտնուին։

Թէ՛ Կ. Պոլսոյ և գաւառաց, և թէ օտար երկրաց մէջ մեր տան ցուցուցած վստահութիւնն կը քաջալերէ մեզ առաւել եւս յարել մեր սկզբունքին, որ է [illegible] ամենաշատ, չափ և գնոյ մասին։

Մեր թէյերու առաւելութեանց ապացոյցներէն մին ալ, անոնց խարդախ կեղծերն հրապարակին վրայ գտնուիլն է, որոց դէմ զգուշանալու համար կը խնդրենք որ միշտ փնտռէք ՄԵՐ ՅԱՏՈՒԿ ՆՇԱՆՆ ու մեր տան հասցէն, Կ. ԵԱՎՐՈՒԵԱՆ, Յ. ԽՍԱՖՈՒԼԵԱՆ. Ճէլալ պէյ խան թիւ 10, Պահճէ-Գաբու։ 19

EMULSION SCOTT
(ՍԳՈԴԻ ՕԺԱՌԱԿ)

ՄՈՐԻՒ ՁԿԱՆ ԻՒՂ ԻՒՂ.
Իփոփոսֆիտ ով կրով և սոտայով
Պատրաստեալ ձեռամբ ՍԳՈԴԻ և ՊՕՈՒՆԻ ի Նիւ-Եորք։

Կաթին չափ ախորժահամ է
Մորիւ ձկան հում իւղի բոլոր յատկութիւններէն զատ իփոփոսֆիտներու յատկութիւններն ալ ունի

Կը բուժէ Թոքախտը
Կը բուժէ անարիւնութիւնը
Կը բուժէ խոյլերը
Կը բուժէ հազը, ցրտառութիւնները
Կը բուժէ ընդհանուր տկարութիւնը
Կը բուժէ մանկանց ճգածութիւնը

Բժիշկներէն ընդունուած է, ախորժ համ ու հոտ ունի, դիւրամարս է, և ամենէն փափուկ ստամոքսները կը տանին զայն։

Կը վաճառուի գլխաւոր դեղավաճառաց և դեղագործաց քով։
Գործակատարք ի Կ. Պոլիս, ՀԱՄԷՐ ԵՒ ՀԱՒՐԵԼ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՅԿԱԿԱՆ և ՄԱՐՍԷԵԱՆ
Ն. ՓԱՔԷ և Ընկ.
Մարսիլիայէ և Պարսից Ծոցէ կանոնաւորապէս Բանող

Լա Կօլ շոգենաւը Պաթումէ պիտի ուղեւորի հանդիպելով Սամսոն, Կիրասոն և Տրապիզոն Ապրիլ 17ին իրիկուան ժամ 4ին (Ը. Ե.)։
Սէտտաար շոգենաւը ուղղակի Մարսիլիա պիտի ուղեւորի Ապրիլ 23ին (Ը. Ե.)։
Բարիզ-Լիոն-Մարսիլիոյ երկաթուղեաց ուղեւորութիւնն ի միասին առնլով,
Ա. կարգ 245 ֆրանք
Բ. » 175 »
Ուղղակի և տարօք ուղեւորութիւն
Նաւողչէքի, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար
Դիմելու գործակատար
ԹԻՄՈԹԷ ՐԸՊՈՒԼ
1054 Մումհանէ փողոց Թ. 108

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳՆԱՒՔ
Լիվըրբուլէն Անգլիոյ, Կ. Պոլսոյ և Օտէսայի դէպի
ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍՐՆ ՈՐԴԻՔ և ԸՆԿ.

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Ալպանօ	2000	Ֆլամինկօ	1600	Բալէրմօ	3200
Անճէլօ	3000	Կալլիէօ	5500	Բալէրէք	1700
Արօլլօ	5500	Կիդանօ	2200	Բլանօ	1500
Արկօ	2300	Կօզօ	1800	Բօլօ	1000
Աթիօսդօ	3000	Կրօտօնօ	2200	Քուլիդօ	2800
Պասանօ	3000	Հիրօ	2000	Րիալթօ	4400
Պօրօտինօ	2200	Հիւտալկօ	3000	Րինալտօ	3200
Պրավօ	2000	Հիմպէր	7000	Րօլլօ	3000
Պըֆֆալօ	8800	Համլէթ	1200	Րօմէօ	3500
Գէյրօ	2600	Այալօ	5000	Րօզարիօ	3500
Գալիբսօ	2500	Ճիէնօ	2300	Սալէրնօ	4000
Գամէօ	2100	Քէլսօ	2000	Սանդիակօ	8200
Գազօ	2000	Քօլբինօ	4500	Սարֆօ	2000
Գօմօ	1700	Քօմնօ	2200	Սիլվիօ	2000
Ջիբրալ	5000	Լէօ	2000	Սօրէնտօ	4300
Գիլիօ	5500	Լէրանթէ	4500	Թ. Ուիլսըն	3000
Գօլօրատօ	3400	Լիվօրնօ	3000	Թասսօ	1200
Տիգօ	1500	Մալմօ	1500	Թօլիտօ	2800
Տօմինօ	2500	Մարէնկօ	4300	Թօրբէտօ	900
Տուրօ	1800	Մարզէլլօ	5500	Ուրպինօ	5000
Տրարօ	2100	Միլօ	2000	Վօլէնօ	5000
Էայնաւօ	2600	Մուրիլլօ	3100	Նէլսօ	3600
Էլտօրատօ	3000	Նէրօ	2000	Զէպրա	1000
Էլէքթրօ	3200	Օրլանտօ	3000	Զիբրալթըր	200
Տրամօ	2600	Օթէլլօ	5000	Զիգօ	200
Ֆալրօն	800	Փլգօնօ	4500	Զէրօ	1.0
Ֆիտօ	700	Օզզօ	2000	Մօսֆիթօ	1.0
Էմիրջըն Մօնարք	8000			Բիրմըրն Մօնարք	8000
		Լըգըրն Մօնարք	8100		

Իւէօ շոգենաւը, նաւապետ Ուացըն, ընդհանուր վաճառքով Հըլլէն մեկնած է և ամսոյս 21ին հոս կ'սպասուի։
Ուղեւորներու համար ամեն դիւրութիւն կընծայուի
Դիմել առ Ֆ. ՀՈՒՏ ԵՒ ՌՈՒՖՕ
Գործակալք
Թիւ 17—18, Քիւչիւք Միլէթ խան, Ղալաթիա
39

Արտօնատէր Ս. ՏԱՂԱՏԵԱՆ
ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՅ